

ພາກທີ 1

ເນື້ອໃນຂອງພາກນີ້ ຄື:

ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງມີຄວາມສຳຄັນຄືແນວໃດ?	1
ແມ່ຍິງສ່ຽງຕໍ່ການເປັນພະຍາດ	2
ບັນຫາສຸຂະພາບໃນໄວຈະເລີນພັນ	3
ຄວາມຮຸນແຮງ	5
ສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ແມ່ຍິງມີສຸຂະພາບອ່ອນເພຍ	6
ເລື່ອງຂອງມີນາ	9
ການເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ	12
ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ	17

ເມື່ອແມ່ຍິງມີສຸຂະພາບດີ, ເຂົາຈະມີພະລັງ ແລະ ກຳລັງແຮງ ເພື່ອເຮັດວຽກປະຈຳວັນຂອງເຂົາ, ເພື່ອສະແດງບົດບາດໜ້າທີ່ຕ່າງໆ, ເຊິ່ງມີຢູ່ໃນຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງເຂົາ, ເພື່ອສ້າງສາຍພົວພັນອັນທີ່ໜ້າ ເພິ່ງພໍໃຈກັບຄົນອື່ນ. ເວົ້າອີກແບບໜຶ່ງໄດ້ວ່າ, ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ກະທົບຕໍ່ທຸກໆຂົງເຂດໃນຊີວິດຂອງລາວເອງ. ນອກຈາກນັ້ນ “ການຮັກສາ ສຸຂະພາບແມ່ຍິງ” ໄດ້ມີຄວາມໝາຍເລິກເຊິ່ງກວ່າການບໍລິການສຸຂະພາບ ຂອງແມ່ເຊັ່ນ: ການບົວລະບັດຮັກສາໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ເກີດລູກ. ການບໍລິການເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ, ແຕ່ມັນເຈາະຈົງໃສ່ຄວາມຕ້ອງ ການຂອງຜູ້ຍິງທີ່ເປັນ ແມ່.

ໃນປັດຈຸບັນ ພວກເຮົາໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງໃນແງ່ມູມຕ່າງໆ. ກ່ອນອື່ນໝົດພວກເຮົາເຊື່ອວ່າແມ່ຍິງທຸກຄົນມີສິດທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຮັກສາ ສຸຂະພາບຕະຫຼອດຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ. ການຮັກສາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ຄວນຊ່ວຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າໃນທຸກກໍລະນີໃນຊີວິດຂອງພວກເຂົາ - ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ໃນໜ້າທີ່ເປັນເມຍ ແລະ ແມ່ເທົ່ານັ້ນ. ອັນທີສອງ, ພວກເຮົາເຊື່ອວ່າ ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ຈະຖືກກະທົບບໍ່ພຽງແຕ່ໂຄງ ປະກອບໂດຍທຳມະຊາດຂອງຮ່າງກາຍຂອງເຂົາເທົ່ານັ້ນແຕ່ຍັງກະທົບເຖິງ ເງື່ອນໄຂ ສະພາບການດ້ານສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ເສດຖະກິດບໍ່ອ່ນທີ່ ເຂົາດຳລົງຊີວິດຢູ່ດ້ວຍ.

ໃນຂະນະທີ່ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຊາຍກໍໄດ້ຖືກກະທົບຈາກປັດໄຈເຫຼົ່ານັ້ນ ເໝືອນກັນ, ແຕ່ການແກ້ໄຂໃນກຸ່ມແມ່ຍິງຈະແຕກຕ່າງຈາກກຸ່ມຜູ້ຊາຍ - ພວກເຂົາເຈົ້າມີອຳນາດນ້ອຍກວ່າ, ມີແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນໜ້ອຍກວ່າ ແລະ ສະຖານະພາບໃນຄອບຄົວ ແລະ ໃນຊຸມຊົນດ້ອຍກວ່າ. ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ພື້ນຖານທີ່ໝາຍວ່າ:

- ແມ່ຍິງໄດ້ຮັບຄວາມທໍລະມານຈາກຄວາມຍາກຈົນຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ.
- ແມ່ຍິງໄດ້ຖືກປະຕິເສດ ໂອກາດທາງການສຶກສາ ແລະ ທັກສະໃນການ ຊ່ວຍຕົນເອງຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ.
- ແມ່ຍິງໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການ ບໍລິການສະທາລະນະສຸກໜ້ອຍກວ່າຜູ້ຊາຍ.
- ແມ່ຍິງຂາດອຳນາດໃນການຕັດ ສິນໃຈກ່ຽວກັບພື້ນຖານການຮັກ ສາ ສຸຂະພາບຂອງເຂົາເຈົ້າຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ.

ໃນທັດສະນະອັນກວ້າງໜີ້ ເຮັດ ໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈກົກປາຍ ສາຍເຫດຂອງສຸຂະພາບ ອັນ ບອບບາງຂອງແມ່ຍິງ. ບັບປຸງສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ຈະຕ້ອງກວມໄປເຖິງການແກ້ໄຂບັນຫາ ສຸຂະພາບຂອງເຂົາເຈົ້າ, ແຕ່ກໍຕ້ອງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການປ່ຽນແປງເງື່ອນໄຂການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອເຂົາເຈົ້າຈະໄດ້ມີອຳນາດຄວບຄຸມສຸຂະພາບຂອງເຂົາ ເຈົ້າເອງ. ເມື່ອສິ່ງນີ້ເກີດມີຂຶ້ນ, ທຸກຄົນ: ແມ່ຍິງ, ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງຈະໄດ້.

ສຸຂະພາບ ຂອງ ແມ່ຍິງມີ ຄວາມ ສຳຄັນຄື ແນວໃດ?

ສຸຂະພາບດີມີ ຄວາມ ໝາຍ ສຳຄັນຫຼາຍ ກວ່າການບໍ່ເປັນ ພະຍາດ. ສຸຂະພາບດີ ໝາຍ ເຖິງການ ຢູ່ດີກິນດີທາງ ດ້ານຮ່າງກາຍ ຈິດໃຈ ແລະ ວິນຍານຂອງ ແມ່ຍິງ.

HLL Seattle Health Leadership Field Draft Curriculum International

ແມ່ຍິງສ່ຽງຕໍ່ ການເປັນ ພະຍາດ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸດ ໂຊມຫຼາຍກ ວ່າຜູ້ຊາຍ

ການບໍ່ໄດ້ຮັບອາຫານ
ທີ່ດີຢ່າງພຽງພໍ
ສາມາດຖວງດຶງການ
ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍ
ຕົວຂອງແມ່ຍິງ ແລະ
ສາມາດນຳໄປສູ່ບັນ
ຫາສຸຂະພາບທີ່ໜັກ
ໜ່ວງ.

ຈິງກິນເພື່ອຢູ່ຢາງ
ແຂງແຮງ (173)

ຮັບຜົນປະໂຫຍດ. ແມ່ຍິງທີ່ມີສຸຂະພາບດີ ມີໂອກາດທີ່ຈະບັນລຸທຸກ
ທ່າແຮງທີ່ເຂົາມີຢູ່. ນອກຈາກນັ້ນ ເຂົາກໍ່ຈະມີລູກທີ່ມີສຸຂະພາບດີ,
ຈະສາມາດບົວລະບັດຮັກສາຄອບຄົວຂອງເຂົາໄດ້ດີກວ່າ ແລະ ສາມາດ
ປະກອບສ່ວນໃຫ້ຂຸມຊົນຂອງເຂົາໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃນແງ່ມູນນີ້ ມັນສາມາດ
ຊ່ວຍໃຫ້ເຮົາໄດ້ເຂົ້າໃຈວ່າ ບັນຫາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງເກືອບທັງໝົດ
ບໍ່ແມ່ນບັນຫາຈາກຕົວເຂົາລ້ອນຈ້ອນ. ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງເປັນບັນຫາ
ຂອງຊຸມຊົນ.

ຍ້ອນວ່າແມ່ຍິງມີຮ່າງກາຍທີ່ແຕກຕ່າງຈາກຜູ້ຊາຍ ແລະ ຍ້ອນພື້ນຖານ
ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ, ແມ່ຍິງຈະປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມສ່ຽງ
ອັນ ໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການເປັນພະຍາດ ແລະ ມີສຸຂະພາບຊຸດໂຊມ.
ນີ້ຄືບັນຫາທາງ ດ້ານສຸຂະພາບທີ່ກະທົບໃສ່ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍ.

ການກິນອາຫານບໍ່ພຽງພໍ

ການກິນອາຫານບໍ່ພຽງພໍ ແມ່ນບັນຫາທີ່ມັກມີໃໝ່ແມ່ຍິງໃນປະເທດ
ທີ່ທຸກຈົນ. ເລີ່ມໃນໄວເດັກ, ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍຈະໄດ້ຮັບອາຫານ
ໜ້ອຍກວ່າຜູ້ຊາຍ. ຜົນກໍ່ຄື ແມ່ຍິງອາດຈະໃຫຍ່ຊ້າກວ່າ ແລະ
ກະດູກຂອງເຂົາອາດຈະຂະຫຍາຍບໍ່ໄດ້ດີ (ເຊິ່ງອາດຈະສ້າງຄວາມ
ຫຍຸ້ງຍາກໃນການເກີດລູກໃນພາຍຫຼັງ). ບັນຫາຍິ່ງຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ
ເມື່ອເຂົາກ້າວສູ່ໄວໜຸ່ມ, ຍ້ອນວ່າຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານອາຫານທີ່ດີຂອງ
ເຂົາເພີ່ມຂຶ້ນ, ການແບກຫາບວງກກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ກໍ່ແມ່ນເວລາທີ່ແມ່ຍິງ
ເລີ່ມມີປະຈຳເດືອນ, ຖືພາ ແລະ ລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມແມ່.

ເມື່ອບໍ່ມີອາຫານທີ່ດີຢ່າງພຽງພໍ, ແມ່ຍິງອາດຈະເລີ່ມທົນທຸກທໍລະມານຈາກ
ສຸຂະພາບໂດຍທົ່ວໄປທີ່ຊຸດໂຊມຮວມທັງອິດເມື່ອຍ, ອ່ອນເພຍ ແລະ
ເລືອດຈາງ. ເມື່ອແມ່ຍິງໄດ້ຮັບອາຫານຢ່າງພຽງພໍ, ເມື່ອຖືພາ, ເຂົາກໍ່ມັກ
ມີອາການແຂກຊ້ອນທີ່ຮ້າຍແຮງໃນເວລາເກີດລູກ ເຊັ່ນ: ຕົກເລືອດຫຼາຍ,
ຂົມເຊື້ອ, ຫຼື ເດັກເກີດມານ້ຳໜັກໜ້ອຍຜິດປົກກະຕິ.

ອາສາສະໝັກບ້ານແນະນຳໃຫ້ຂ້ອຍ
ດື່ມນົມ ແລະ ກິນຜັກທີ່ມີໃບຂຽວຫຼາຍໆ.
ແຕ່ວ່າຂ້ອຍຈົງນົມທັງໝົດໄວ້ໃຫ້ຜົວ
ແລະ ລູກຊາຍຂອງຂ້ອຍ ແລະ ພວກເຮົາ
ກໍ່ບໍ່ມີເງິນທີ່ຈະຊື້ຜັກ.

ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດແຍກອອກຈາກສະຖານະພາບທາງດ້ານສັງຄົມຂອງເຂົາ.
ສ່ວນຫຼາຍໃນເຂດຊົນນະບົດຂອງອິນເດຍ ແມ່ຍິງຈະດື່ມນົມໜ້ອຍກວ່າຜົວ ແລະ ລູກຊາຍ
ຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ແມ່ຍິງຈະກິນເຂົ້າຫຼັງຈາກທີ່ຜູ້ຊາຍໄດ້ກິນກ່ອນແລ້ວເທົ່ານັ້ນ. ປົກກະຕິ
ແລ້ວຈະເຫຼືອໃຫ້ແມ່ຍິງຈຳນວນອາຫານທີ່ຈຳກັດທີ່ສຸດ ແລະ ມັນກໍ່ເປັນການບົ່ງບອກເຖິງການ
ປະເມີນຄຸນຄ່າຂອງແມ່ຍິງຄືແນວໃດ.

- ເຊດນາ, ອາເມດາບັດ, ອິນເດຍ

Health Leadership International
Field Directory

ບັນຫາສຸຂະພາບໃນໄວຈະເລີນພັນ

ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ (ພຕພ) ຮວມທັງໂລກເອດ. ທາງດ້ານຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍິງ ແມ່ນສ່ຽງຕໍ່ການເປັນ ພຕພ ແລະ ເອດຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ. ນີ້ກໍຍ້ອນວ່ານ້ຳເຊື້ອຜູ້ຊາຍເຂົ້າຢູ່ໃນຕົວຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເຊື້ອພະຍາດທີ່ໄປກັບນ້ຳເຊື້ອສາມາດຜ່ານເຍື່ອຫຸ້ມຂອງຄອດເຂົ້າໃນ ເລືອດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ດ້ວຍເຫດວ່າແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍຈະບໍ່ມີອາການຊຶມເຊື້ອສະແດງອອກ ເຂົາກໍຈະບໍ່ໄປຮັບການປິ່ນປົວ. ແຕ່ບັນຫາຕົວຈິງ ແມ່ນທາງດ້ານສັງຄົມ ແມ່ຍິງຈະຄວບຄຸມການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການຮ່ວມເພດໄດ້ພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍຈະບໍ່ສາມາດປະຕິເສດການຮ່ວມເພດແບບບໍ່ປອດໄພ. ຜົນກໍຄື, ໃນແຕ່ລະປີ ແມ່ຍິງເປັນຈຳນວນລ້ານໆຄົນເປັນ ພຕພ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 17 ລ້ານຄົນຕິດເຊື້ອເອດ. ຖ້າບໍ່ປິ່ນປົວ, ພຕພ ສາມາດເຮັດໃຫ້ຄົນເຈັບປ່ວຍ ຈົນບໍ່ສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້, ເປັນພະຍາດອັກເສບລະບົບສືບພັນ, ເປັນໝັນ, ມີບັນຫາໄລຍະຖືພາ, ແລະ ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເປັນມະເຮັງຄໍມົດລູກ, ເປັນເອດຕາຍ.

ການຖືພາຖີ

ໃນຫຼາຍແຫ່ງຢູ່ໃນໂລກ ໜຶ່ງສ່ວນສາມ ເຖິງເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງແມ່ຍິງໜຸ່ມກາຍເປັນແມ່ຄົນກ່ອນອາຍຸ 20 ປີ. ຖ້າບໍ່ມີການວາງແຜນຄອບຄົວແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນທີ່ກ່າວມານັ້ນ ຈະບໍ່ມີເວລາແຂງແຮງຄົນໃນຊ່ວງລະຫວ່າງການເກີດລູກ. ນີ້ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງສ່ຽງຕໍ່ການມີສຸຂະພາບຊຸດໂຊມ, ຕໍ່ອາການແຊກຊ້ອນຂອງການຖືພາ ແລະ ການເກີດລູກ. ການມີລູກໄດ້ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງສາມາດຄວບຄຸມຊີວິດຂອງຕົນໄດ້ໜ້ອຍລົງ, ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ແລະ ຮຽນຮູ້ຄວາມຊຳນານໃນການຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງໄດ້ໜ້ອຍລົງ.

ອາການແຊກຊ້ອນຂອງການຖືພາ ແລະ ການເກີດ.

ໃນໄລຍະ 40 ປີ ທີ່ຜ່ານມານີ້, ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກນ້ອຍໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ແຕ່ຈຳນວນແມ່ຍິງຕາຍຍ້ອນການຖືພາ ແລະ ການເກີດລູກຍັງບໍ່ທັນຫຼຸດລົງເທື່ອ. ແຕ່ລະນາທີຈະມີແມ່ຍິງໜຶ່ງຄົນຕາຍຍ້ອນບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຖືພາ ຫຼື ການເກີດລູກ. ໃນທຸກໆແມ່ຍິງໜຶ່ງຄົນໃດທີ່ເສຍຊີວິດ ຈາກການເກີດລູກ ແມ່ນຈະມີແມ່ຍິງອີກຫຼາຍກວ່າ 20 ຄົນ ແມ່ນໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ຫຼື ມີການຊຶມເຊື້ອຈາກ ການຖືພາມານ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ຈະມີແມ່ຍິງປະມານ 1/4 ຂອງແມ່ຍິງທັງໝົດທີ່ຢູ່ ໃນ ປະເທດທີ່ຍາກຈົນ ຖືກກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຈາກອາການແຊກຊ້ອນຂອງການ ຖືພາ ແລະ ການເກີດລູກ.

ການເອົາລູກອອກທີ່ບໍ່ປອດໄພ.

ເວລາແມ່ຍິງຢາກຈະຢຸດການຖືພາ ໂດຍທຳການເອົາລູກອອກແບບບໍ່ປອດໄພ ຈະເຮັດໃຫ້ມີການສ່ຽງໄພຕໍ່ຊີວິດຂອງຕົນ. ແຕ່ວ່າໃນແຕ່ລະມື້ ຈະມີແມ່ຍິງປະມານ 60.000 ຄົນພະຍາຍາມເອົາລູກອອກດ້ວຍວິທີທີ່ບໍ່ປອດໄພ ຍ້ອນວ່າພວກເຂົາເຈົ້າວິທີທາງທີ່ຈະໄດ້ຮັບການເອົາລູກອອກຢ່າງປອດໄພ. ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນບໍ່ສາມາດມີລູກໄດ້ ຫຼື ມີການເຈັບປວດຊຳເຮື້ອ, ການຊຶມເຊື້ອ ແລະ ບັນຫາສຸຂະພາບອື່ນໆ.

ການຕັດໜັງຫຸ້ມອະໄວຍະວະເພດຍິງອອກ.

ການຕັດໜັງຫຸ້ມດ້ານນອກອະໄວຍະວະເພດຍິງບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດອອກສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາສຸຂະພາບຢ່າງຮ້າຍແຮງໄດ້. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະລວມໄປເຖິງການຊຶມເຊື້ອລະບົບສືບພັນ ແລະ ຖ່າຍເປົາ, ບັນຫາທາງເພດ ແລະ ທາງດ້ານຈິດໃຈ ແລະ ບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກຕ່າງໆໃນໄລຍະເກີດລູກ. ເຖິງຈະມີບັນຫາ ຕ່າງໆທີ່ກ່າວມານັ້ນກໍ່ຕາມ ມັນຍັງໄດ້ມີການປະຕິບັດກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ໃນແຕ່ລະປີມີແມ່ຍິງປະມານ 3 ລ້ານຄົນໄດ້ຕັດໜັງຫຸ້ມອະໄວຍະວະເພດອອກ, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ອາຟຼິກກາ, ຢູ່ໃນບາງປະເທດໃນ ພາກຕາເວັນອອກກາງ ແລະ ອາຊີ.

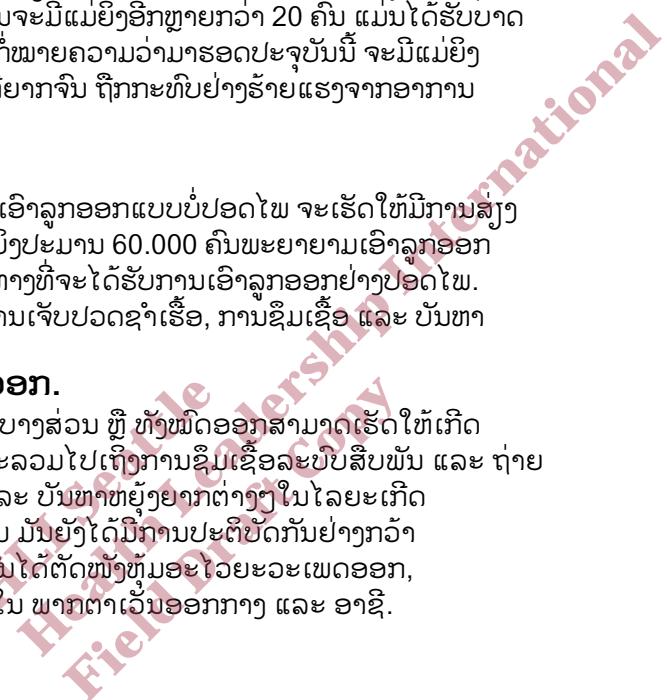

ພຕພ ແລະ ພະຍາດອະໄວຍະວະເພດອື່ນໆ.

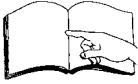
ຍ້ອນແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍຍັງຝືນໃຈມີເພດສຳພັນແບບບໍ່ປອດໄພ, ພຕພ ເປັນບັນຫາທາງສັງຄົມ.

ໃນແຕ່ລະນາທີຈະມີ ຍ້ອນບັນຫາທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງກັບການຖືພາ.

ໃນແຕ່ລະປີຈະມີແມ່ຍິງ 70 000 ຄົນຕາຍຍ້ອນການເອົາລູກອອກແບບບໍ່ປອດໄພ.

ແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ ໄດ້ຮັບເຊື້ອພະຍາດ ຊະນິດດຽວກັນ ແຕ່ແມ່ຍິງຈະຖືກ ກະທົບຕ່າງຈາກ ຜູ້ຊາຍ.

ວັນນະໂລກ, 387 ໜ້າ ແລະ ຢາເສບ ຕິດອື່ນໆ, 453

ວຽກງານ

ແມ່ຍິງປະເຊີນກັບ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ ຢູ່ໃນເຮືອນ ແລະ ຢູ່ນອກເຮືອນ. ການ ເຮັດວຽກຊ່ວຍຍາວ, ການເຮັດວຽກສອງ ເທົ່າໃນມື້ໜຶ່ງສາມາດ ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍເມື່ອຍລ້າ ຫຼາຍເກີນໄປທີ່ຈະ ຕໍ່ສູ້ກັນພະຍາດໄດ້.

ບັນຫາສຸຂະພາບຈິດ ສາມາດຮຸນແຮງເໝືອນ ກັບບັນຫາສຸຂະພາບ ອື່ນໆ.

ສຸຂະພາບຈິດ

ບັນຫາດ້ານການແພດທົ່ວໄປ

ແມ່ຍິງມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມທຸກທໍລະມານຈາກບັນຫາທາງ ດ້ານສຸຂະພາບຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍຍ້ອນວຽກງານທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຮັດ, ຍ້ອນການໂພຊະນາການທີ່ຍິ່ງຂາດໆເຊັ່ນໆ ຫຼື ຍ້ອນວ່າພວກເຂົາ ເມື່ອຍຫຼາຍ. ເຊື້ອພະຍາດໜຶ່ງ ສາມາດສ້າງອັນຕະລາຍໃຫ້ແມ່ຍິງແຕກ ຕ່າງກັບຜູ້ຊາຍ. ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ແມ່ຍິງທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມທຸກທໍລະມານຈາ ກພະຍາດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ລາວອ່ອນເພຍ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ລາວເສຍຮູບໂສມ ຜົວລາວອາດຈະປະ ຫຼື ຢ່າຮ້າງກັບລາວ ກໍເປັນໄດ້.

ເມື່ອພວກແມ່ຍິງບໍ່ສະບາຍ ໜ້ອຍຄົນທີ່ຈະໄປຊອກທາການປິ່ນປົວ ຈົນກວ່າພວກເຂົາຈະເຈັບໜັກອີ່ຫຼີ. ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ພະຍາດວັນນະໂລກ ໄດ້ກະຈາຍໄປທົ່ວທັງຊາຍ ແລະ ຍິງ ແຕ່ມີແມ່ຍິງຈຳນວນໜ້ອຍກວ່າ ຜູ້ຊາຍທີ່ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວ. ໃນແຕ່ລະມື້ ມີແມ່ຍິງເກືອບ 3.000 ຄົນ ຕາຍຍ້ອນວັນນະໂລກ ໃນນັ້ນຢ່າງນ້ອຍ 1/3 (ຫຼື 1000 ຄົນ) ບໍ່ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ເຄີຍຮູ້ເລີຍວ່າ ພວກເຂົາເອງ ເປັນພະຍາດວັນນະໂລກ. ບັນຫາສຸຂະພາບອື່ນໆ ທີ່ຜ່ານມາເຄີຍ ເກີດແຕ່ກັບຜູ້ຊາຍ ແມ່ນໄດ້ມີຜົນກະທົບໃສ່ແມ່ຍິງເຊັ່ນກັນ. ຕົວຢ່າງ: ແມ່ຍິງຈຳນວນຫຼາຍຄົນກໍາລັງໄດ້ຮັບຄວາມທໍລະມານຈາກບັນຫາກ່ຽວ ກັບການສູບຢາ ຫຼື ດື່ມເຫຼົ້າຫຼາຍໂພດ.

ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກວຽກງານ

ແມ່ຍິງປະເຊີນໜ້າກັບການສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບໃນແຕ່ລະວັນຈາກວຽກງານທີ່ ພວກເຂົາເຮັດຢູ່. ຢູ່ກັບເຮືອນສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນພະຍາດປອດ ຍ້ອນຄ ວັນໄພ ຫຼື ສິ່ງເຕົ້າໄໝ້ຈາກຄວັນໄພຄົວກິນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າເປັນບັນຫາ ສຳຄັນທາງດ້ານສຸຂະພາບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານຂອງແມ່ ຍິງ. ພະຍາດທີ່ກະຈາຍໄປຕາມນ້ຳ

ກໍມັກພົບຫຼາຍເຊັ່ນກັນ, ເພາະ ແມ່ຍິງຈະໃຊ້ເວລາສ່ວນຫຼາຍ ເພື່ອຊັກເຄື່ອງ, ຕັກນ້ຳ ຫຼື ຍືນແຊ່ນ້ຳເວລາເຮັດນາ ແລະ ເຮັດສວນຄົວ.

ແມ່ຍິງຈຳນວນຫຼາຍລ້ານຄົນ ຜູ້ທີ່ໄປ ເຮັດວຽກຢູ່ນອກເຮືອນໄດ້ຮັບ ຄວາມທຸກທໍລະມານຈາກ ເງື່ອນໄຂ ສະພາບການທີ່ບໍ່ປອດໄພໃນສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ. ແລະ ເມື່ອພວກເຂົາກັບຈາກເຮັດວຽກແລ້ວ ເຂົາຍັງສືບຕໍ່ເຮັດວຽກເຮືອນອີກ, ສະນັ້ນພວກເຂົາຈະມີວຽກເປັນສອງເທົ່າ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ພາໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ອິດເມື່ອຍອ່ອນເພຍ ແລະ ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເຈັບເປັນຫຼາຍຂຶ້ນ.

ບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບຈິດ

ທັງແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍຕ່າງກໍມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະມີບັນຫາທາງດ້ານສຸຂະ ພາບຈິດ ຄ້າຍຄືກັນ. ອາການເກັບກົດ ກະທົບໃສ່ແມ່ຍິງຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ. ສ່ວນຫຼາຍຈະກະທົບໃສ່ແມ່ຍິງທີ່ທຸກຍາກຂາດເຂີນ, ຜູ້ທີ່ເຄີຍມີ ປະສົບການສູນເສຍ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຊຸມຊົນຂອງເຂົາຖືກທຳລາຍ ຫຼື ໄດ້ຮັບການ ປ່ຽນແປງຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ. ແຕ່ແມ່ຍິງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມທໍລະມານຈາກບັນ ຫາທາງດ້ານສຸຂະພາບຈິດຊະນິດຕ່າງໆ ລ້ວນແຕ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍ ເຫຼືອໜ້ອຍກວ່າຜູ້ຊາຍ.

ຄວາມຮຸນແຮງ

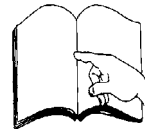
ຄວາມຮຸນແຮງມັກຈະຖືກເບິ່ງຂ້າມວ່າ ບໍ່ແມ່ນບັນຫາທາງສຸຂະພາບ. ແຕ່ຄວາມຮຸນແຮງສາມາດນຳໄປສູ່ການບາດເຈັບຮຸນແຮງ, ບັນຫາສຸຂະພາບຈິດ, ຮ່າງກາຍພິການ ແລະ ເຖິງຂັ້ນເສຍຊີວິດໄດ້. ເດັກຍິງຫຼາຍຄົນ ຖືກຂົ່ມຂືນທາງເພດ ໂດຍສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ແລະ ເພື່ອນຝູງ. ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນຖືກບັງຄັບໃຫ້ມີເພດສຳພັນ ຫຼື ຖືກທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍຈາກຄູ່ນອນຂອງຕົນ. ການຂົ່ມຂືນສຳເລົາ ແລະ ການຮາວິທາງເພດຍັງຄົງເປັນສິ່ງທີ່ມີທົ່ວໄປໃນເວລາ ສົງຄາມ.

ປະເພດຂອງຄວາມຮຸນແຮງນີ້ເກີດຂຶ້ນໃນເກືອບທຸກພາກຂອງໂລກ ແລະ ຢູ່ໃນທຸກສະພາບສັງຄົມ.

ເກືອບວ່າທຸກໆຄວາມຮຸນແຮງທີ່ກະທົບຕໍ່ແມ່ຍິງແມ່ນບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ຖືກລາຍງານ, ເນື່ອງຈາກວ່າຕ່ຳຫຼວດ ແລະ ຄົນອື່ນໆ ມັກຈະຖິ້ມໂທດ

ພວກເຮົາຮູ້ແລ້ວວ່າແມ່ຍິງມັກຈະປະສົບກັບຄວາມຮຸນແຮງຈາກຜູ້ຊາຍ. ແຕ່ຄວາມຮຸນແຮງໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ພັດບໍ່ໄດ້ຖືກລາຍງານ ແລະ ຜູ້ຊາຍເຫຼົ່ານັ້ນກໍບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ຖືກລົງໂທດ.

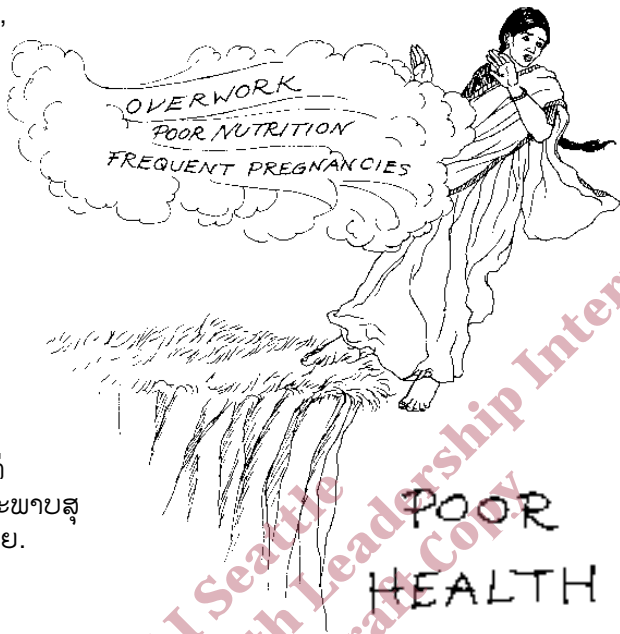

ຄວາມຮຸນແຮງ, 313 ການຂົ່ມຂືນສຳເລົາທາງເພດ 327 ມັກຈະຖິ້ມໂທດ

ແມ່ຍິງຖືກຜັກດັນເຂົ້າສູ່ຊີວິດທີ່ມີສຸຂະພາບອ່ອນແອແນວໃດ

ເຖິງແມ່ນວ່າບໍ່ແມ່ນແມ່ຍິງໝົດທຸກຄົນ ປະສົບກັບບັນຫາສຸຂະພາບທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນກໍ ຕາມ, ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ແມ່ນໄດ້ປະສົບກັບ 3 ບັນຫາທີ່ໄດ້ກ່າວມາຢ່າງແນ່ນອນເຊັ່ນ:

ຂາດເຂີນທາງດ້ານໂພຊະນາການ, ການຖືພາຖີເກີນໄປ, ການເຮັດວຽກຫຼາຍເກີນກຳລັງ. ບັນຫາແຕ່ລະອັນນີ້ເປັນຜົນຮ້າຍຕໍ່ສຸຂະພາບທົ່ວໄປຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍອ່ອນເພຍເຈັບເປັນຢູ່ເລື້ອຍໆ. ການຖືພາກໍຖືເປັນບັນຫາທາງດ້ານສາທາລະນາສຸກ ເຊັ່ນ: ເປັນພະຍາດໄຂ້ຍຸງ, ອັກເສບຕັບ, ເປົາຫວານ ແລະ ພະຍາດເລືອດຈາງຍິ່ງເຮັດໃຫ້ການຖືພານັ້ນຫຍຸ້ງຍາກກວ່າເດີມ. ທັງໝົດນີ້ ລ້ວນແຕ່ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງທົນທໍລະມານກັບສະພາບສຸຂະພາບອ່ອນເພຍຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ.

ສຸຂະພາບອ່ອນແອ

HLI Seattle Health Leadership International Field Draft Copy

ສາຍເຫດທີ່ ພາໃຫ້ແມ່ຍິງ ມີສຸຂະພາບ ອ່ອນເພຍ

ການທີ່ຈະບອກສາຍເຫດໂດຍກົງທັງໝົດ ກ່ຽວກັບບັນຫາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງນັ້ນເປັນເລື່ອງງ່າຍດາຍ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນເກີດຈາກເຊື້ອພະຍາດຫຼາຍຊະນິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ພາວະຂາດສານອາຫານ ອັນເນື່ອງມາຈາກການກິນອາຫານທີ່ມີປະໂຫຍດບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ບັນຫາໃນເວລາຖືພາກໍ່ ມັກຈະເກີດ ຈາກການບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຝາກທ້ອງໃນເວລາຖືພາ. ແຕ່ 2 ສາຍເຫດອັນແທ້ຈິງທີ່ຢູ່ເບື້ອງຫຼັງຂອງບັນດາສາຍເຫດໂດຍກົງທີ່ກ່າວມານັ້ນແມ່ນ: ຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການມີສະຖານະພາບ ທາງສັງຄົມທີ່ຕໍ່າຕ້ອຍຂອງແມ່ຍິງ. ຊຶ່ງພວກມັນເປັນສາຍເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ແມ່ຍິງເກີດມີບັນຫາສຸຂະພາບຕ່າງໆ.

ຄວາມທຸກຍາກ

ແມ່ຍິງໃນທົ່ວໂລກ 2 ໃນ 3 ສ່ວນແມ່ນທຸກຍາກ, ແມ່ຍິງບໍ່ພຽງແຕ່ຈະທຸກຈົນກວ່າຜູ້ຊາຍແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ຍັງ ແມ່ນຜູ້ທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ ໃນກຸ່ມປະຊາຊົນທີ່ທຸກຍາກນັ້ນໆ. ແມ່ຍິງຫຼາຍລ້ານຄົນ ຕິດຢູ່ໃນວົງຈອນຂອງຄວາມທຸກຍາກ, ອັນທີ່ຈິງແລ້ວຄວາມທຸກຍາກນັ້ນແມ່ນເລີ່ມ ຕົ້ນກ່ອນທີ່ ພວກເຂົາໄດ້ເກີດອອກມາເສຍອີກ. ເດັກທີ່ເກີດຈາກແມ່ທີ່ກິນອາຫານບໍ່ພຽງພໍໃນໄລຍະຖືພາ ກໍ່ມັກຈະມີນ້ຳໜັກຕໍ່າ ແລະ ມີການພັດທະນາທາງຮ່າງກາຍຊ້າ. ໃນຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ, ເດັກຍິງມັກຈະໄດ້ກິນອາຫານບໍ່ພຽງພໍ ຖ້າທຽບໃສ່ອ້າຍ ຫຼື ນ້ອງຊາຍຂອງລາວ. ນັ້ນເປັນເຫດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງເດັກຍິງເຫຼົ່ານັ້ນຊ້າຊ້າ. ບົກກະຕິແລ້ວເດັກຍິງຍັງໄດ້ຮັບການສຶກສາໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ກໍ່ບໍ່ໄດ້ຮຽນໜັງສືເລີຍ, ດັ່ງນັ້ນ ແມ່ຍິງຈຶ່ງຈຳຕ້ອງອອກແຮງງານຮັບຈ້າງທົ່ວໄປ ແລະ ໄດ້ຮັບເງິນເດືອນໜ້ອຍກວ່າເພດຊາຍ (ເຖິງວ່າຈະເປັນໜ້າວຽກປະເພດດຽວກັນກໍ່ຕາມ). ຢູ່ເຮືອນ, ວຽກປະຈຳວັນຂອງແມ່ຍິງກໍ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງຫຍັງ. ຄວາມອ່ອນເພຍ, ການຂາດສານອາຫານ (ການກິນອາຫານບໍ່ພຽງພໍ), ການບໍ່ໄດ້ໄປຝາກທ້ອງໃນເວລາຖືພາ ເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ລູກຂອງລາວມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຕໍ່ການມີສຸຂະພາບທີ່ອ່ອນແອ.

ຄວາມທຸກຍາກບົບບັງຄັບໃຫ້ແມ່ຍິງ ຕ້ອງດຳລົງຊີວິດພາຍໃນບັນດາສະພາບ ທີ່ອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາສຸຂະພາບທາງຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ແມ່ຍິງທີ່ທຸກຈົນມັກຈະ:

- ດຳລົງຊີວິດໃນເຮືອນທີ່ຂຸດໂຊມ ຂາດຫຼັກອະນາໄມ ຫຼື ບໍ່ມີນ້ຳສະອາດໃຊ້.
- ອາຫານທີ່ມີປະໂຫຍດບໍ່ພຽງພໍໃນ ການບໍລິໂພກ, ໃຊ້ເວລາທີ່ມີຄ່າ ແລະ ແຮງງານທັງໝົດທີ່ມີເພື່ອຊອກຫາແນວກິນທີ່ສາມາດຫາໄດ້.
- ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກທີ່ອັນຕະລາຍ, ຫຼື ເຮັດວຽກຫຼາຍຊົ່ວໂມງເກີນໄປ.
- ບໍ່ສາມາດໄປຮັບບໍລິການທາງດ້ານການແພດ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະແມ່ນການບໍລິການທີ່ບໍ່ເສຍຄ່າກໍ່ຕາມ. ນັ້ນກໍ່ຍ້ອນວ່າບໍ່ສາມາດຢຸດວຽກ ຫຼື ບໍ່ສາມາດປະຄອບ ຄົວເພື່ອໄປໃຊ້ບໍລິການດັ່ງກ່າວໄດ້.
- ຈຳຕ້ອງໄດ້ຫາລ້ຽງຊີບຈົນບໍ່ມີເວລາ ຫຼື ແຮງທີ່ຈະມາໃສ່ໃຈຕົນເອງ ຫຼື ຄິດເຖິງອານາຄົດທີ່ດີກວ່າ, ຫຼື ຮຽນຮູ້ວິຊາຊີບໃໝ່.
- ຖືກດູກທີ່ເປັນຄົນທຸກ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າມີຄ່າຕ້ອຍກວ່າຜູ້ອື່ນທີ່ມີເງິນພໍກິນພໍໃຊ້.
- ຄວາມທຸກຍາກມັກຈະບົບໃຫ້ແມ່ຍິງຕ້ອງໄປແຕ່ງງານຢູ່ກິນກັບຜູ້ຊາຍທີ່ມີຖານະດີກວ່າເພື່ອຢູ່ລອດ. ຖ້າຜູ້ຍິງ ແລະ ລູກໆຕ້ອງອາໄສຜົວມັນ, ນາງຕ້ອງໄດ້ເຮັດທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜົວມີຄວາມສຸກ, ເຖິງວ່າມັນຈະເປັນຜົນຮ້າຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງນາງກໍ່ຕາມ. ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ນາງອາດຈະຍອມໃຫ້ຜົວຮ້າຍດ່າທຸບຕໍ່ ຫຼື ຍອມໃຫ້ມີການຮ່ວມເພດທີ່ບໍ່ປອດໄພ ເພາະວ່ານາງຍ້ານສູນເສຍການອຸປະຖຳຄຳຊູຈາກຜູ້ເປັນຜົວ.

Health Partnership International
Field Copy

ສະຖານະພາບທາງສັງຄົມຂອງແມ່ຍິງຕໍ່າ

ສະຖານະພາບແມ່ນບົດບາດສໍາຄັນທີ່ບຸກຄົນໜຶ່ງໆມີ ໃນຄອບຄົວ ແລະ ໃນຊຸມຊົນ. ສະຖານະພາບແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ການປະຕິບັດຕໍ່ແມ່ຍິງ, ການເຫັນຄຸນຄ່າໃນຕົນເອງຂອງແມ່ຍິງ, ໜ້າວຽກ ແລະ ປະເພດຂອງການຕັດສິນໃຈທີ່ໃຫ້ແມ່ຍິງເຮັດໄດ້. ໃນເກືອບທຸກຊຸມຊົນໂລກນີ້ ເຫັນວ່າ ແມ່ຍິງມີສະຖານະພາບທາງສັງຄົມ ຕໍ່າກວ່າເພດຊາຍ, ເຊິ່ງ ການມີສະຖານະພາບທາງສັງຄົມຕໍ່ານີ້ເອງທີ່ ນໍາໄປສູ່ ການຈໍາ ແນກຄວາມແຕກຕ່າງທາງເພດ, ການປະຕິບັດຕໍ່ແມ່ ຍິງຢ່າງບໍ່ເປັນທໍາ ຫຼື ຖືກປະຕິເສດສິດທິຕ່າງໆພຽງເຫດຜົນງ່າຍດາຍທີ່ວ່າ ເຂົາເປັນຜູ້ຍິງ. ການ ຈໍາແນກດັ່ງ ກ່າວຈະແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະຊຸມຊົນ, ແຕ່ມັນກະທົບກະເທືອນຕໍ່ສຸຂະພາບ ຂອງແມ່ຍິງສະເໝີ.

ຄວາມຕ້ອງການລູກຊາຍຫຼາຍກວ່າລູກສາວ.

ຫຼາຍຄອບຄົວມີຄໍານິຍົມຢາກມີລູກຊາຍຫຼາຍກວ່າລູກສາວ ຍ້ອນເຊື່ອວ່າ ຜູ້ຊາຍສາມາດ ນໍາ ຄວາມຮັ່ງມີຜາສຸກມາສູ່ຄອບຄົວ, ຊ່ວຍຊຸມແມ່ຍາມແກ່ຊະລາ, ຈັດພິທີກໍາຕ່າງໆ ເມື່ອພໍ່ແມ່ຕາຍໄປ ແລະ ຍັງເປັນຜູ້ສືບສະກຸນອີກ. ຍ້ອນເຫດຜົນເຫຼົ່ານີ້ ເດັກຍິງໄດ້ກິນນົມ ແມ່ແຕ່ພຽງໄລຍະສັ້ນເດັກຊາຍ, ອາຫານກໍໄດ້ຮັບບໍ່ພຽງພໍ, ຂາດການດູແລທາງການແພດ, ບໍ່ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ຫຼື ໄດ້ຮັບພຽງໃນລະດັບໃດໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ.

ຂາດສິດທິທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫຼື ຂາດອໍານາດໃນການຕັດສິນໃຈ.

ຢູ່ໃນຫຼາຍຊຸມຊົນແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ສືບທອດ ມລະດົກ, ຊອກຫາເງິນ ຫຼື ໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈໃດໆ, ຖ້າວ່າ ແມ່ຍິງ ຫາກຢ່າຮ້າງ, ລາວຈະບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ເປັນຜູ້ລ້ຽງລູກ ຫຼື ເອົາຊັບສິນຂອງຕົນເອງ. ເຖິງວ່າຈະມີສິດຊອບທໍາຕາມກົດໝາຍ ແຕ່ວ່າຮີດຄອງປະເພນີຂອງຊຸມຊົນທີ່ນາໆສັງກັດຢູ່ອາດຈະ ອະນຸຍາດໃຫ້ລາວ ເປັນຕົວ ຂອງຕົວເອງໄດ້ພຽງບາງສ່ວນເທົ່າ ນັ້ນ, ແຕ່ທີ່ເຫັນເປັນປະຈໍາກໍຄື ແມ່ຍິງບໍ່ມີອໍານາດຕັດສິນເລື່ອ ງການໃຊ້ຈ່າຍເງິນ ຂອງຄອບຄົວ ຫຼື ຕັດສິນໃຈເວລາທີ່ຄວນ ໄປຮັບການຮັກສາສຸຂະ ພາບ. ແມ່ຍິງຈະບໍ່ສາມາດເດີນທາງ ຫຼື ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕັດສິນບັນ ຫາໃດໜຶ່ງຂອງຊຸມຊົນ ຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຜົວກ່ອນ.

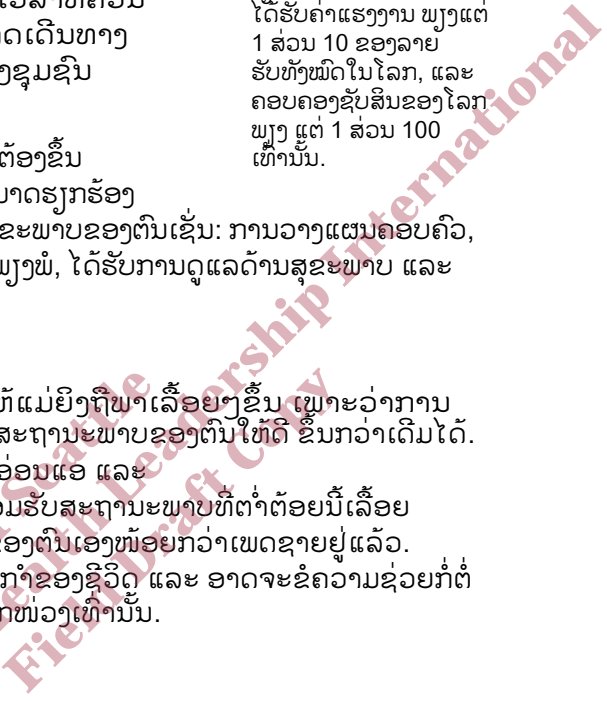
ເນື່ອງຈາກວ່າມີວຽກ ຫຼາຍຢ່າງທີ່ແມ່ຍິງເຮັດ ແຕ່ຖືກເບິ່ງຂ້າມ, ແມ່ຍິງ ຍາມໃດກໍບໍ່ຖືກບົກບັງ ໂດຍກົດໝາຍໃນ ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ.

ເຖິງວ່າຈໍານວນແມ່ຍິງ ຈະກວມເອົາເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງ ປະຊາກອນໂລກກໍຕາມ, ແຕ່ ເຂົາເຈົ້າເຮັດວຽກ 2 ສ່ວນ 3 ຂອງຊົ່ວໂມງເຮັດ ວຽກທັງໝົດ ໃນໂລກ, ໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານ ພຽງແຕ່ 1 ສ່ວນ 10 ຂອງລາຍ ຮັບທັງໝົດໃນໂລກ, ແລະ ຄອບຄອງຊັບສິນຂອງໂລກ ພຽງ ແຕ່ 1 ສ່ວນ 100 ເທົ່ານັ້ນ.

ໃນເມື່ອແມ່ຍິງຖືກປະຕິເສດໃນທໍານອງນີ້ ພວກນາໆຈໍາຕ້ອງຂຶ້ນ ກັບເພດຊາຍ ເພື່ອການຢູ່ລອດ. ໃນຕົວຈິງ ແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດຮຽກຮ້ອງ ຄວາມຕ້ອງການ ແມ່ນແຕ່ສິ່ງງ່າຍໆທີ່ຈະເປັນ ຜົນດີຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຕົນເຊັ່ນ: ການວາງແຜນຄອບຄົວ, ການມີເພດສໍາພັນທີ່ປອດໄພ, ການມີອາຫານການກິນພຽງພໍ, ໄດ້ຮັບການດູແລດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ປາດສະຈາກຄວາມຮຸນແຮງຕ່າງໆ.

ມີລູກຫຼາຍຄົນ ຫຼື ມີລູກຖີ່ເກີນໄປ.

ການຈໍາແນກຄວາມແຕກຕ່າງທາງເພດ ສົ່ງຜົນໃຫ້ແມ່ຍິງຖືພາເລື້ອຍໆຂຶ້ນ ເພາະວ່າການ ມີລູກ ອາດຈະເປັນຫົນທາງດຽວທີ່ ຈະສາມາດຍົກສະຖານະພາບຂອງຕົນໃຫ້ດີ ຂຶ້ນກວ່າເດີມໄດ້. ພາຍໃຕ້ສະພາບເຫຼົ່ານີ້, ແມ່ຍິງຕ້ອງດໍາລົງຊີວິດແບບອ່ອນແອ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮັບການດູແລດ້ານສຸຂະພາບ. ພວກນາໆຕ້ອງຍອມຮັບສະຖານະພາບທີ່ຕໍ່າຕ້ອຍນີ້ເລື້ອຍ ໄປ ເພາະວ່າແນວໃດພວກນາໆກໍຖືກຍົກຍ້ອງຄຸນຄ່າຂອງຕົນເອງໜ້ອຍກວ່າເພດຊາຍຢູ່ແລ້ວ. ພວກນາໆຍອມຮັບສຸຂະພາບທີ່ອ່ອນແອນີ້ ເປັນຂະຕາກໍາຂອງຊີວິດ ແລະ ອາດຈະຂໍຄວາມຊ່ວຍກໍ່ຕໍ່ ເມື່ອມີບັນຫາສຸຂະພາບຮຸນແຮງ ຫຼື ຊີວິດຖືກຊຸ່ເຊ້ນໜັກໜ່ວງເທົ່ານັ້ນ.

ລະບົບການບໍລິການທາງການແພດບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ

ຄວາມທຸກຈົນ ແລະ ການຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງທາງເພດໃນຄອບຄົວ ແລະ ໃນຊຸມຊົນ ບໍ່ພຽງແຕ່ນຳ ໄປສູ່ບັນຫາທາງສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ມັນຈະຍັງເຮັດໃຫ້ລະບົບການບໍລິການ ທາງການແພດ ບໍ່ໄດ້ຕອບສະໜອງຢ່າງເຕັມທີ່ຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ. ບັນດານະໂຍບາຍ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ເສດຖະກິດໂລກ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ຮຸນແຮງຂຶ້ນ.

ໃນບັນດາປະເທດທີ່ທຸກຈົນ, ຊາວບ້ານຫຼາຍຄົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ສາທາລະນາສູກ ບໍ່ວ່າປະເພດໃດກໍ່ຕາມ. (ບົດຄວາມໃນຫ້ອງຂ້າງລຸ່ມນີ້ອະທິບາຍເຖິງໜຶ່ງໃນ ສາຍເຫດ ເປັນຫຍັງບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງກາຍເປັນບັນຫາທີ່ຍິ່ງຮ້າຍແຮງ, ໃນບໍ່ເທົ່າໃດປີມານີ້) ແລະ ຍ້ອນການຈຳແນກທາງເພດທີ່ມີຕໍ່ແມ່ຍິງນີ້ເອງ ແມ່ນແຕ່ເງິນຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍ ເພື່ອຄວາມ ຈຳເປັນຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງເລີຍ. ດັ່ງນັ້ນ ແມ່ຍິງຈຶ່ງບໍ່ສາມາດມີ ສຸຂະພາບທີ່ດີໄດ້ ເຖິງວ່າຄວາມອາດສາມາດໃນການຈ່າຍຍິ່ງພໍມີຢູ່. ບາງເທື່ອກໍ່ມີການຕອບສະໜອງການບໍລິການ ກ່ຽວກັບ ສຸຂະພາບໄວຈະເລີນພັນ ແຕ່ບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານ ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ, ບາງຄັ້ງແມ່ຍິງ ຕ້ອງເດີນທາງເຂົ້າໄປໃນເມືອງ ຫຼື ຕ້ອງໄປຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຮັບການບໍລິການ ທີ່ຕ້ອງການດ້ານສຸຂະພາບ.

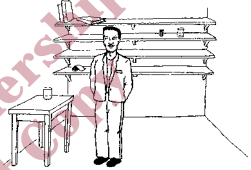
ໃນຫຼາຍໆປະເທດ, ທັກສະໃນການໃຫ້ການບໍລິການດູແລປົນປົວສຸຂະພາບແມ່ຍິງນັ້ນຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ ພິເສດ ແລະ ກໍ່ມີແຕ່ທ່ານໝໍເທົ່ານັ້ນທີ່ເຮັດໄດ້. ແຕ່ໃນຕົວຈິງ ອສບ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມມາ ກໍ່ສາມາດໃຫ້ການບໍລິການດູແລສຸຂະພາບແມ່ຍິງໄດ້ຫຼາຍຢ່າງໃນລາຄາທີ່ຖືກກວ່າ.

ບັນດາປະເທດທີ່ທຸກຍາກກັບການເປັນໜີ້ສິນ

ຕະຫຼອດຊຸມປີ 1970, ມີປະເທດທຸກຍາກ ຫຼາຍປະເທດຖືກກົດດັນໃຫ້ຍື່ມເງິນຈາກ ທະນາຄານຕ່າງໆໃນປະເທດທີ່ຮັ່ງມີ, ໜີ້ສິນກ້ອນໃຫຍ່ນັ້ນໝາຍເຖິງວ່າລັດຖະບານຂອງບັນ ດາປະເທດທີ່ທຸກຍາກກຳລັງພະຍາຍາມຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການພື້ນຖານທີ່ຈຳເປັນ ໃຫ້ແກ່ປະຊົນຂອງຕົນເອງ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີການສໍ້ລາດບັງຫຼວງຫຼາຍກໍ່ຕາມ, ຫຼາຍປະເທດກໍ່ ພະຍາຍາມໃຊ້ກ້ອນເງິນດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການສ້າງໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ຫ້ອງກວດພະຍາດຫຼັງໃໝ່ ແລະ ບັນດາໂຄງການອື່ນໆ.

ແຕ່ທະນາຄານທີ່ປ່ອຍສິນເຊື່ອນັ້ນຕ້ອງການໃຫ້ປະເທດທີ່ທຸກຍາກນັ້ນໃຊ້ເງິນຈຳນວ ນທີ່ກູ້ຢືມ ມານັ້ນຄືນ, ພວກເຂົາບົບໃຫ້ປະເທດທີ່ທຸກຍາກນັ້ນໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ ຫຼື ດັດແປງເສດຖະກິດ ຂອງຕົນໄປໃນທິດທາງທີ່ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານ ທີ່ທຸກຍາກ ຫຍຸ້ງຍາກຂຶ້ນກວ່າເດີມ. ບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານີ້ ຖືກບັງຄັບໃຫ້ນຳໃຊ້ຊັບສິນທີ່ມາຈາກ ຜະລິຕະພັນຂອງປະຊາຊົນເພື່ອໃຊ້ໜີ້ໃຫ້ກັບທະນາຄານ ແລະ ປ່ຽນແປງກົດໝາຍຂອງປະເທດ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການດຳເນີນການຂອງບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ໂດຍ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ແຮງງານຂອງປະເທດທີ່ທຸກຍາກນີ້ເອງ. ການບໍລິການພື້ນຖານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ນຳປະປາ, ໄຟຟ້າ, ການສື່ສານ ແລະ ເງິນລ້ຽງຊີບ (ບຳນານ) ໄດ້ຖືກຂາຍໃຫ້ບໍລິສັດຕ່າງ ປະເທດທີ່ເຂົ້າມາຫາກຳໄລ.

ຜົນຂອງມັນກໍ່ຄື ປະຊາຊົນຕ້ອງເຮັດວຽກໜັກກວ່າເກົ່າ ແຕ່ພັດມີ ລາຍໄດ້ບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂຶ້ນພື້ນຖານ ໄດ້. ປະຈຸບັນ ລັດຖະບານມີເງິນໜ້ອຍທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ, ໂຮງໝໍ, ໂຄງການທີ່ຊ່ວຍຊາວບ້ານ ໃຫ້ໄດ້ຮັບອາຫານ ແລະ ນຳມັນໃນລາຄາຍຸດຕິທຳ. ສຸຂະພາບຂອງຄົນທຸກຍາກຖືກກະທົບ ກະເທືອນຈາກການ ປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວ ແຕ່ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ທີ່ທຸກຍາກແມ່ນ ຖືກກະທົບໜັກກວ່າໝູ່ໝົດ.

Health Leadership International

ສຸກສະລາຫຼາຍແຫ່ງບໍ່ມີຢາ ແລະ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ ອື່ນໆຈຳເປັນພື້ນຖານ.

ເລື່ອງຂອງມີນາ

ເມື່ອມີນາຍັງເປັນເດັກນ້ອຍຢູ່, ລາວຝັນຈະໄດ້ຢູ່ເຮືອນຫຼັງໃຫຍ່, ມີໄຟຟ້າ ແລະ ປູພື້ນດ້ວຍກະໂລ້, ຜົວລາວເປັນຄົນໜ້າຕາດີ ແລະ ມີນິໄສດີ, ແລະ ນາງມີນາກໍສາມາດເຮັດທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຕາມທີ່ລາວປາດຖະໜາ. ແຕ່ຄອບຄົວຂອງມີນາທຸກຍາກ ແລະ ລາວເປັນລູກສາວຫຼ້າທີ່ມີເອື້ອຍ 4 ຄົນ. ບາງຄັ້ງເມື່ອພໍ່ລາວຕື່ມເຫຼົ້າເມົາ, ພໍ່ລາວຕື່ມແມ່ລາວ ແລະ ຈົມນ້ອຍໃຈໃນອາດສະໜາບໍ່ດີຂອງຕົນທີ່ມີລູກສາວຫຼາຍ.

ເມື່ອມີນາອາຍຸໄດ້ 14 ປີ, ແລະ ໃຫຍ່ພໍທີ່ຈະສ້າງຄອບຄົວໄດ້ແລ້ວ, ລາວຮ້ອງໃຫ້ເມື່ອ ໄດ້ຮູ້ວ່າຄວາມຝັນຂອງຕົນຈະບໍ່ມີວັນເປັນໄປໄດ້. ການແຕ່ງງານກໍໄດ້ມີການກະກຽມໄວ້ແລ້ວ: ມີນາຈະແຕ່ງງານກັບຜູ້ຊາຍຄົນໜຶ່ງທີ່ພໍ່ລາວໄດ້ເລືອກໄວ້ໃຫ້ແລ້ວ. ເຂົາມີທີ່ດິນຈຳນວນໜຶ່ງ ແລະ ພໍ່ຂອງມີນາຄິດວ່າຄອບຄົວຂອງລາວຈະໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກການແຕ່ງງານຄັ້ງນີ້. ມີນາບໍ່ມີທາງເລືອກໃນເລື່ອງ ນີ້ເລີຍ.

ພ້ອມກັບການເກີດລູກຜູ້ທີ່ສອງຂອງມີນາ (ໄດ້ລູກຊາຍ) ຜົວຂອງມີນາບໍ່ໄດ້ໃສ່ໃຈໃນເລື່ອງການຮ່ວມເພດກັບນາງເລື້ອຍປານໃດ ແລະ ມີນາດີໃຈຫຼາຍຕໍ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວ. ເຖິງວ່າຜົວລາວຈະບໍ່ເຮັດໃຫ້ລາວເຈັບແຕ່ ຜົວລາວເປັນພະຍາດຫອນໄກ່ຢູ່ອະໄວຍະເພດ ເຊິ່ງເປັນໜ້າເປື້ອໜ້າຍທີ່ສຸດສຳລັບ ມີນາ. ໃນຊ່ວງຕໍ່ມາ, ມີນາໄດ້ລູກຕື່ມອີກ 6 ຄົນ ຮວມທັງລູກສາວຫຼ້າທີ່ເສ້ຍຊີວິດເມື່ອໄດ້ອາຍຸ 3 ຂວບ ແລະ ລູກຊາຍຫຼ້າທີ່ເສ້ຍຊີວິດໃນເວລາເກີດ.

ມີນີ້ໜຶ່ງມີນາໄດ້ເຂົ້າໄປໃນຫ້ອງນໍ້າ ແລະ ສັງເກດເຫັນວ່າມີເລືອດໄຫຼອອກຈາກຊ່ອງຄອດທັງໆທີ່ບໍ່ທັນແມ່ນເວລາທີ່ເປັນປະຈຳເດືອນຂອງລາວເທື່ອ. ລາວບໍ່ເຄີຍໄດ້ໄປກວດສຸຂະພາບຈັກເທື່ອ, ແຕ່ຄັ້ງນີ້ມີນາຖາມຜົວລາວວ່າເຫັນສົມຄວນທີ່ຈະໃຫ້ລາວໄປພົບ ອສບ ຫຼື ບໍ່? ຜົວລາວຕອບວ່າລາວບໍ່ເຊື່ອທ່ານໝໍ, ແລະ ອີກອັນໜຶ່ງລາວບໍ່ມີເງິນທີ່ຈະຈ່າຍທຸກເທື່ອທີ່ມີນາຮູ້ສຶກເປັນກັງວົນກ່ຽວກັບສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງ.

ມີນາອາຍຸໄດ້ 40 ປີ ລາວເລີ່ມທໍລະມານກັບຄວາມເຈັບປວດຢ່າງເປັນປະຈຳຢູ່ລຸ່ມທ້ອງ ນ້ອຍ. ລາວບໍ່ຮູ້ວ່າຈະປົກສາເລື່ອງດັ່ງກ່າວນຳໃຜ. ອີກບໍ່ເທົ່າໃດເດືອນຕໍ່ມາ, ໃນທີ່ສຸດມີນາກໍໄດ້ຕັດສິນໃຈຝົນ ຄຳເວົ້າຂອງຜົວລາວ ແລະ ໄປຮັບການປິ່ນປົວທາງການແພດ ຍ້ອນວ່າລາວມີຄວາມຢ້ານວ່າຈະມີຫຍັງ ເກີດຂຶ້ນກັບຊີວິດຂອງລາວ ແລະ ນາງໄດ້ຍື່ມເງິນໝູ່ຈຳນວນໜຶ່ງເພື່ອເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ.

ຢູ່ສຸກສາລາ, ເຖິງວ່າ ອສບ ຢູ່ສຸກສາລາບໍ່ໄດ້ກວດເບິ່ງອາການລາວແຕ່ຢ່າງໃດ, ມີນາໄດ້ຮັບຢາຈຳນວນໜຶ່ງສຳລັບການຕົກເລືອດຢູ່ຊ່ອງຄອດ. ມີນາກັບເມື່ອເຮືອນໃນຄືນນັ້ນ ເມື່ອຍອິດອ່ອນ ແລະ ສັບ ສົນຈິດໃຈທີ່ໄດ້ຝົນຄຳເວົ້າຜົວລາວ ພ້ອມທັງໄດ້ເອົາເງິນຂອງໝູ່ທີ່ເກັບອອມໄວ້ນັ້ນມາໃຊ້ຈ່າຍ. ຫຼາຍອາທິດ ຜ່ານໄປສຸຂະພາບຂອງມີນາຍັງໜັກເມື່ອໜ້າ, ມີນາເລີ່ມໜົດກຳລັງໃຈເມື່ອຮູ້ວ່າມີບາງຢ່າງຍັງຜິດ ປົກກະຕິຢູ່.

ໃນທີ່ສຸດ, ມີນາອ່ອນເພຍຈົນວ່າຜົວລາວເຊື່ອວ່າມີນາບໍ່ສະບາຍແທ້ ແລະ ພວກເຂົາເຈົ້າກໍຂໍຮ້ອງໃຫ້ເອົາລົດ ມາພານາງໄປໂຮງໝໍໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ທີ່ຢູ່ໄກອອກໄປ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ລໍຖ້າກວດໄດ້ຫຼາຍມື້ ໃນໂຮງໝໍ, ໃນທີ່ສຸດທ່ານໝໍກໍໄດ້ບອກລາວວ່າ ລາວເປັນມະເຮັງຄໍມັດລູກຮ້າຍແຮງ. ທ່ານໝໍບອກວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດເອົາມັດລູກນີ້ອອກໃຫ້ໄດ້ຢູ່ ແຕ່ເຊື່ອມະ

ເຮັງກໍໄດ້ກະຈາຍໄປທົ່ວແລ້ວ, ກໍລະນີນີ້ ສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ຢູ່ແຫ່ງໜຶ່ງໃນປະເທດນີ້ ແຕ່ວ່າລາຄາແພງຫຼາຍ. ທ່ານໝໍຖາມຕື່ມວ່າ “ເປັນຫຍັງເຈົ້າຈຶ່ງບໍ່ມາຮັບ ການກວດຊອກຫາຈຸລັງຂອງມະເຮັງຢ່າງສະໜໍາສະເໝີ” ຖ້າພວກເຮົາ ພົບຈຸລັງເຊື່ອມະເຮັງຕັ້ງແຕ່ທົ່ວທົ່ວພວກເຮົາ ກໍສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ງ່າຍ, ແຕ່ນີ້ມັນຊ້າເກີນໄປແລ້ວສຳລັບການປິ່ນປົວ. ມີນາກັບເມື່ອເຮືອນ ແລະ ບໍ່ຮອດສອງເດືອນລາວກໍຕາຍ.

ເປັນຫຍັງມີນາຈິງຕາຍ?

ນີ້ຄືຄຳຕອບດຽວຕໍ່ຄຳຖາມດັ່ງກ່າວ:

ທ່ານໝໍອາດຈະເວົ້າວ່າ.....

ມີນາຕາຍຍອນໂລກມະເຮັງຄໍມົດລູກທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນສູດທ້າຍແລ້ວ ເພາະວ່າລາວບໍ່ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວແຕ່ຫົວທີ.

ຫຼື ຄູຈະເວົ້າວ່າ:

ມີນາຕາຍຍ້ອນລາວບໍ່ຮູ້ລາວຄວນໄດ້ກວດຫາຈຸລັງມະເຮັງ.

ຫຼື ອສບ ຈະເວົ້າວ່າ:

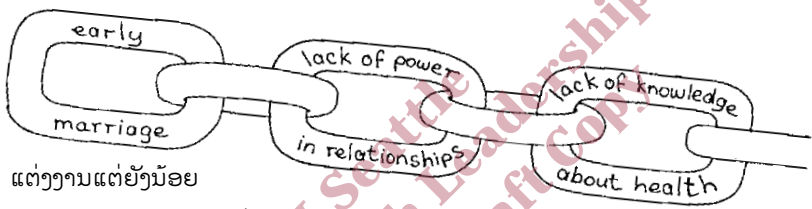
ມີນາຕາຍຍ້ອນຜົວລາວເຮັດໃຫ້ລາວຕິດເຊື້ອຫອນໄກ່ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນອື່ນໆ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເຮັດໃຫ້ລາວສ່ຽງຕໍ່ການເປັນມະເຮັງຄໍມົດລູກ.

ສຳລັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບມະເຮັງປາກມົດລູກ, ເບິ່ງໜ້າ 377.

ທຸກຄຳຕອບເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກຕ້ອງ. ແມ່ຍິງຜູ້ທີ່ມີເພດສຳພັນແຕ່ອາຍຸຍັງອ່ອນນ້ອຍ ແລະ ຕິດເຊື້ອພະຍາດຫອນໄກ່ ຈະມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍຕໍ່ການເປັນມະເຮັງຄໍມົດລູກ. ແລະ ຖ້າຫາກມະເຮັງໄດ້ຖືກກວດພົບຕັ້ງແຕ່ຫົວທີ (ຕາມປົກກະຕິຈະແມ່ນໂດຍວິທີຊອກຫາຈຸລັງມະເຮັງ) ມະເຮັງດັ່ງກ່າວສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ ເກືອບທຸກກໍລະນີ.

ອີກຢ່າງໜຶ່ງຄຳຕອບເຫຼົ່ານີ້ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມເຂົ້າໃຈບັນຫາດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ເລິກເຊິ່ງປານໃດ. ຊຶ່ງແຕ່ລະຄຳຕອບຈະໂທດແຕ່ຝ່າຍດຽວ ບໍ່ວ່າຈະເປັນມີນາ ຫຼື ຜົວຂອງລາວ ແລະ ບໍ່ຫຍັງຫຼາຍໄປກວ່ານັ້ນ. ມີນາສ່ຽງຕໍ່ການຕາຍຍອນມະເຮັງຄໍມົດລູກຫຼາຍ ເພາະວ່າລາວເປັນຄົນທຸກ ແລະ ກໍຢູ່ໃນປະເທດທີ່ທຸກຍາກ.

ແຕ່ງານແຕ່ຍັງນ້ອຍ

ບໍ່ມີສິດອຳນາດຢູ່ໃນຄອບຄົວ

ຂາດຄວາມຮູ້ເລື່ອງສຸຂະພາບ

HIP: Sustainable Health Leadership International Field Draft Copy

ຄວາມຍາກຈົນ ແລະ ຄວາມດ້ອຍສະຖານະພາບຂອງແມ່ຍິງເຮັດໃຫ້ມີນາຕາຍໄດ້ຄືແນວໃດ?

ມີນາ ແລະ ຄອບຄົວຂອງລາວເປັນຄົນທຸກຍາກ, ລາວຖືກບັງຄັບໃຫ້ແຕ່ງງານ ແລະ ມີເພດສຳພັນຕັ້ງແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ. ຍ້ອນວ່າເປັນແມ່ຍິງ, ລາວມີສິດອຳນາດໃນຄອບຄົວດ້ອຍກວ່າຜົວຂອງລາວ, ລາວບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມໄດ້ວ່າເວລາໃດ ແລະ ຄວນຈະມີລູກຈັກຄົນ ຫຼື ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຜົວໄປພົວພັນ ກັບຍິງຄົນອື່ນໄດ້. ຄວາມຍາກຈົນຂອງຄອບຄົວລາວໝາຍເຖິງລາວໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການຂາດອາຫານໄປຊົ່ວຊີວິດຂອງລາວ ເຊິ່ງ ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງລາວອອນແອລົງ ແລະ ພາໃຫ້ລາວສ່ຽງຕໍ່ການເຈັບ ເປັນຫຼາຍຂຶ້ນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຊຸມຊົນຂອງມີນາຂາດເຂີນສະຖານທີ່ບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບ ສຸກສາລາ ທີ່ຢູ່ໄກທີ່ສຸດກໍມີການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງຢູ່ຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ ການປ້ອງກັນເອດ. ແຕ່ອສບ ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຫຼື ໄດ້ຮັບການອົບຮົມກ່ຽວກັບບັນຫາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງດ້ານອື່ນໆ, ແມ່ນແຕ່ບັນຫາຮ້າຍແຮງເຊັ່ນ: ມະເຮັງຄໍມົດລູກ. ພວກເຂົາເຈົ້າ ກໍ່ບໍ່ຮູ້ວິທີກວດທ້ອງນ້ອຍ (ສ່ອງເບິ່ງຊ່ອງຄອດ, ຄໍມົດລູກ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆຂອງອະໄວຍະວະສືບພັນ) ຫຼື ທົດສອບເພື່ອຊອກຫາຈຸລັງມະເຮັງ. ດັ່ງນັ້ນ ເຖິງແມ່ນວ່າມີນາໄດ້ໄປຮັບການປິ່ນປົວຕັ້ງແຕ່ຫົວທີ ອສບ ກໍ່ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍລາວໄດ້.

ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບກໍຄື: ມີນາຕ້ອງເດີນທາງເປັນໄລຍະທາງໄກ ແລະ ຈ່າຍລາຄາແພງເພື່ອໄປກວດນໍາທ່ານໝໍຜູ້ທີ່ສາມາດບອກໄດ້ວ່າມີຫຍັງຜິດປົກກະຕິ ແມ່ນຮູ້ໄດ້ກໍຊ້າເກີນໄປເສຍແລ້ວ.

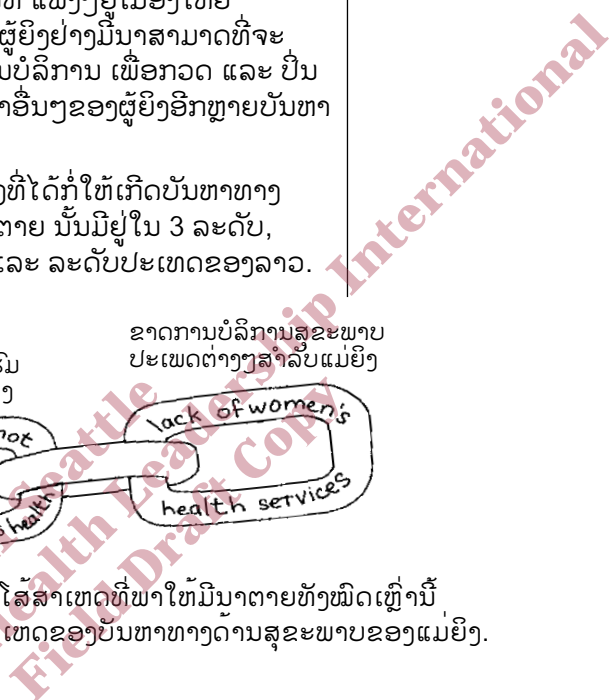
ແລະເຫດຜົນອັນສູດທ້າຍກໍຄືປະເທດຂອງມີນາ ກໍ່ທຸກຍາກ ແລະ ກໍ່ມີເງິນຈຳນວນໜ້ອຍ ເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍໃນການຮັກສາສຸຂະພາບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະເທດທຸກຍາກຫຼາຍໆປະເທດ, ລັດຖະບານຂອງປະເທດມີນາເລືອກທີ່ຈະເນັ້ນ ໃສ່ການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບທີ່ສຳຄັນດ້ານອື່ນ ແຕ່ບໍ່ເນັ້ນກ່ຽວກັບ ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ. ເງິນທີ່ລັດຖະບານຈ່າຍສຳລັບສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຍິງແມ່ນ ໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ບັນດາໂຮງໝໍທີ່ ແພງໆຢູ່ເມືອງໃຫຍ່ ແທນທີ່ ຈະຈ່າຍໃຫ້ແກ່ໂຄງການສຸຂະພາບຊຸມຊົນ ທີ່ຜູ້ຍິງຢ່າງມີນາສາມາດທີ່ຈະໄດ້ຮັບໂອກາດໃນການປິ່ນປົວ. ມີໝາຍຄວາມວ່າການບໍລິການ ເພື່ອກວດ ແລະ ປິ່ນປົວພະຍາດມະເຮັງຄໍມົດລູກຕັ້ງແຕ່ຫົວທີ ແລະ ບັນຫາອື່ນໆຂອງຜູ້ຍິງອີກຫຼາຍບັນຫາ ແມ່ນຍັງບໍ່ມີ.

ຄວາມຍາກຈົນ ແລະ ດ້ອຍສະຖານະພາບຂອງແມ່ຍິງທີ່ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາທາງດ້ານສຸຂະພາບທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ມີນາເຖິງແກ່ຄວາມຕາຍ ນັ້ນມີຢູ່ໃນ 3 ລະດັບ, ລະດັບຄອບຄົວຂອງລາວ, ລະດັບຊຸມຊົນຂອງລາວ ແລະ ລະດັບປະເທດຂອງລາວ.

ທ່ານສາມາດຄົ້ນຫາສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການຕາຍຂອງມີນາ ຫຼື ຂອງບັນຫາສຸຂະພາບອື່ນໆໂດຍການນຳໃຊ້ບົດຝຶກທັດທີ່ເອີ້ນວ່າ “ແຕ່ເປັນຫຍັງ”, ຢູ່ໜ້າ 26.

ນີ້ແມ່ນບາງຕ່ອນຂອງຕອງໂສ້ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີນາຕາຍທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຂໍ້ຕໍ່ດຽວກັນທີ່ເປັນສາເຫດຂອງບັນຫາທາງດ້ານສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ.

ການເຮັດ ໃຫ້ມີການ ປ່ຽນແປງ

ມັນບໍ່ໜ້າຈະຕ້ອງເປັນແນວນີ້:

ແບບການຈັດຕັ້ງຂອງສັງຄົມໄດ້ບົບໃຫ້ແມ່ຍິງເກືອບທຸກຄົນເຂົ້າສູ່ວິຖີຊີວິດທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ດ້ອຍທາງດ້ານສຸຂະພາບໄມ. ແຕ່ທີ່ຈິງແລ້ວສັງຄົມກໍສາມາດຈັດຕັ້ງໃນຮູບແບບ ທີ່ຍົກສູງສຸຂະພາບແທນທີ່ຈະຍົກສູງພະຍາດ.

ເມື່ອສາຍເຫດຂອງການມີສຸຂະພາບບໍ່ດີມີຢູ່ໃນລະດັບຄອບຄົວ, ລະດັບຊຸມຊົນ ແລະ ໃນລະດັບຊາດ ການປ່ຽນແປງເພື່ອປັບປຸງສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງຈະຕ້ອງມີຂຶ້ນໃນແຕ່ລະລະດັບ.

ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານ:

ທ່ານສາມາດປັບປຸງສຸຂະພາບຂອງທ່ານດ້ວຍການຮຽນຮູ້ບັນຫາສຸຂະພາບ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ດ້ວຍການເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຢູ່ໃນຊີວິດຂອງທ່ານ ເອງ ແລະ ໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານ. ຈົ່ງສົນທະນາກັບຄູ່ຄອງຂອງທ່ານກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ທ່ານ ແລະ ຄູ່ຄອງຂອງທ່ານຕ້ອງການເພື່ອຢາກໃຫ້ມີສຸຂະພາບທີ່ດີຂຶ້ນ, ຊຶ່ງຮວມທັງການຮ່ວມເພດທີ່ປອດໄພ ແລະ ການແບ່ງງານທີ່ຍຸດຕິທຳ. ທ່ານຍັງສາມາດທີ່ຈະອອກແຮງເພື່ອສຸຂະພາບທີ່ດີຂອງລູກໆ ແລະ ອານາຄົດທີ່ດີຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຊັ່ນ:

ສຳລັບແນວຄວາມຄິດອື່ນໆທີ່ຄູ່ຄອງຂອງເຈົ້າສາມາດຊ່ວຍໄດ້, ເບິ່ງໜ້າ 14.

ລ້ຽງລູກເຮົາເພື່ອໃຫ້ມີຊີວິດທີ່ດີກວ່າ

ວິທີທີ່ເຮົາລ້ຽງລູກ ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ພວກເຂົາເຈົ້າເກີດມາ, ຈະເປັນຕົວກຳນົດຄວາມເຊື່ອ ແລະ ວິທີທີ່ເຂົາປະ ຕິບັດຕາມແບບຂອງຜູ້ໃຫຍ່.

ໃນຖານະແມ່, ພວກເຮົາສອນລູກໆຂອງພວກເຮົາທຸກໆມື້.

- ເມື່ອພວກເຮົາໃຫ້ຜົວ ແລະ ລູກຊາຍກິນເຂົ້າກ່ອນ, ເປັນການສອນລູກເຮົາໂດຍທາງອ້ອມວ່າຄວາມຫິວຂອງແມ່ຍິງມີຄວາມສຳຄັນໝ້ອຍກວ່າ.
- ເມື່ອພວກເຮົາສົ່ງແຕ່ລູກຊາຍໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ ເປັນການສອນລູກເຮົາໂດຍທາງອ້ອມວ່າແມ່ຍິງບໍ່ສົມ ຄວນໄດ້ຮັບໂອກາດທີ່ໄດ້ມາຈາກການສຶກສາ.
- ເມື່ອພວກເຮົາສອນລູກຊາຍເຮົາວ່າ ການເປັນຜູ້ຊາຍຈະຕ້ອງຮຸນແຮງ, ໝາຍຄວາມວ່າພວກເຮົາກຳລັງສ້າງຜູ້ຊາຍທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງ.
- ເມື່ອເຮົາບໍ່ເວົ້າຫຍັງຕ້ານກັບຄວາມຮຸນແຮງໃນເຮືອນໂກ້ຄຽງຂອງພວກເຮົາ, ພວກເຮົາກຳລັງບອກລູກຊາຍເຮົາໂດຍ ທາງອ້ອມວ່າຜູ້ຊາຍຕິເລຍ ແລະ ລູກເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງສັງຄົມ.

ໃນຖານະແມ່, ພວກເຮົາມີອຳນາດທີ່ຈະປ່ຽນແປງລູກຂອງເຮົາໃຫ້ເປັນດັ່ງຜູ້ທີ່ພວກເຮົາຢາກໃຫ້ເປັນໄດ້:

- ພວກເຮົາສາມາດສອນລູກຊາຍເຮົາໃຫ້ເປັນຄົນໃຈດີມີຄວາມ ຮັກແພງເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ເມື່ອພວກເຮົາເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນ ພວກເຮົາ ກໍຈະກາຍເປັນຄົນໃຈດີ ແລະ ເປັນຜົວ, ເປັນພໍ່ ແລະ ເປັນອ້າຍນ້ອງທີ່ຮັກແພງກັນດີ.
- ພວກເຮົາສາມາດສອນລູກສາວເຮົາໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າ ຂອງຕົນເອງ ເພື່ອວ່າເຂົາຈະຄາດຫວັງຈາກຄົນອື່ນ ເຊັ່ນດຽວກັນ.
- ພວກເຮົາສາມາດສອນລູກຊາຍໃຫ້ຮູ້ຮັບຜິດຊອບ ຊ່ວຍວຽກບ້ານ ເພື່ອວ່າໃນອານາຄົດ ແມ່, ເມຍ ແລະ ເອື້ອຍນ້ອງຈະບໍ່ໄດ້ລຳບາກ.
- ພວກເຮົາສາມາດສອນລູກສາວໃຫ້ສາມາດເພິ່ງ ຕົນເອງໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນໂດຍໃຫ້ ຮຽນໜັງສືໃຫ້ຈົບ ຫຼື ຮຽນວິຊາຊີບຕ່າງໆ.
- ພວກເຮົາສາມາດສອນລູກຊາຍໃຫ້ຮູ້ໃຫ້ກຽດແມ່ຍິງທຸກຄົນ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ເມຍຂອງຕົນເອງ.

ພວກເຮົາສາມາດລ້ຽງລູກຂອງພວກເຮົາເພື່ອໃຫ້ມີຊີວິດທີ່ດີກວ່າ

ສູ້ຊົນເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນມີປ່ຽນແປງໄປໃນທາງທີ່ດີກວ່າເກົ່າ

ທ່ານອາດຈະເຮັດໃຫ້ສຸຂະພາບຂອງຕົນເອງ ແລະ ບັນດາແມ່ຍິງຄົນອື່ນໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນດີຂຶ້ນໄດ້ໂດຍການຮ່ວມກັນອ່ານ ແລະ ປະຕິບັດຕາມປຶ້ມຫົວນີ້ຮ່ວມກັນ ແລະ ໂອ້ລົມກັບແມ່ຍິງເຫຼົ່ານັ້ນ ກ່ຽວກັບບັນຫາສຸຂະພາບແມ່ຍິງ.

ການໂອ້ລົມກັບແມ່ຍິງແຕ່ລະຄົນອາດຈະເປັນເລື່ອງຍາກ, ແມ່ຍິງຍາມໃດກໍ່ຮູ້ສຶກໜ້າອາຍ (ການໂອ້ລົມກ່ຽວກັບສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍ) ແລະ ຍ້ານຄົນອື່ນຄິດແນວບໍ່ດີ, ແຕ່ການໂອ້ລົມເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນນັ້ນ ພັດເປັນທາງດຽວໃນການຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງສຸຂະພາບ ແລະ ຮູ້ສາເຫດຂອງການເຈັບເປັນ, ແລ້ວທ່ານຈະພົບວ່າກຸ່ມແມ່ຍິງເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ມີຄວາມກັງວົນຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ແລະ ຢາກນຳມາລົມໃຫ້ຟັງເຊັ່ນກັນ.

ຈັດກຸ່ມແມ່ຍິງທີ່ບໍ່ແມ່ນກຸ່ມໃຫຍ່ຈົນເກີນໄປໃນຊຸມຊົນຂອງທ່ານ ແລະ ໂອ້ລົມກ່ຽວກັບບັນຫາສຸຂະພາບ. ພະຍາຍາມເຊື່ອເຊີນເພື່ອນຍິງທີ່ເປັນເພື່ອນ ຂອງເພື່ອນເຮົາອີກຕໍ່ໜຶ່ງ, ເພື່ອນບ້ານ, ຫຼື ເພື່ອນຍິງທີ່ຮ່ວມວຽກງານກັນກັບທ່ານ. ການສົນທະນາໂອ້ລົມໃນກຸ່ມຈະເຮັດໃຫ້ທ່ານພົບເຫັນບັນຫາທາງສຸຂະພາບທີ່ແມ່ຍິງທັງຫຼາຍເຫຼົ່ານັ້ນລົມໃຫ້ຟັງ. ນັ້ນຈະເປັນປະໂຫຍດໃນການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ມີການພົບປະກັນອີກຄັ້ງໜຶ່ງ ແລະ ຈະໄດ້ເຊີນຜູ້ອື່ນຮ່ວມສົນທະນາ ແລະ

ຮັບຮູ້ເພີ່ມກ່ຽວກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ທຸກຄັ້ງທີ່ພົບປະກັນຄວນຄຳນຶງເຖິງສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງບັນຫາສຸຂະພາບ ແລະ ວາງແຜນເຮັດສິ່ງໃດໜຶ່ງທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ເພື່ອໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງໃນຄອບຄົວ ແລະ ໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນ. ສຳລັບວິທີການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມເພື່ອວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳເພື່ອການປ່ຽນແປງນັ້ນ, ເບິ່ງລະອຽດໜ້າ 26-31.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ຕົ່ອນໄຂທາງສັງຄົມກະທົບຕໍ່ພວກເຂົາແຕກຕ່າງກັນ, ແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍອາດຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫາສຸຂະພາບອັນດຽວກັນດ້ວຍວິທີທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ສອງສາມວັນມານີ້ຂ້ອຍເຈັບແອວ ແຮງຍ່ອນຂ້ອຍຫາບນ້ຳຍ່າງຂຶ້ນຄ້ອຍເມື່ອຫາເຮືອນ. ແພດບອກຂ້ອຍວ່າຖືພາບໍ່ຄວນເຮັດວຽກໜັກເກີນໄປມາລີຈຶ່ງຫຼຸດລູກ. ຄັນຊັ້ນຊິເຮັດແນວໃດເຮືອນຂ້ອຍຈຶ່ງມີນ້ຳໃຊ້?

ມັນບໍ່ແມ່ນແຕ່ບັນຫາຂອງແມ່ຍິງຖືພາດອກ! ແອວຂອງຂ້ອຍກໍ່ເຈັບຢູ່ເລື້ອຍຄືກັນ. ສຸດທ້າຍຂ້ອຍກໍ່ໄດ້ຜິວຊ່ວຍຕັກນ້ຳທຸກໆມື້.

ຂ້ອຍໄດ້ໄປຢ້ຽມເອື້ອຍຂອງຂ້ອຍບ່ອນລາວຢູ່ຫີນທາງເມືອງເພິ່ນມາຕິດຕັ້ງທີ່ນ້ຳໄກ່ໆເຮືອນເອື້ອຍ. ດີແທ້ໆ ເອື້ອຍຂ້ອຍບໍ່ຕ້ອງໄດ້ໄປຕັກນ້ຳໄກ. ໃຜໆກໍ່ມັກ.

ບາງເທື່ອຫຼາຍຄົນພວກເຮົາອາດຈະເຕົ້າໂຮມ ກັນເພື່ອໃຫ້ທາງເມືອງມາເຮັດທີ່ນ້ຳໃຫ້ ພວກເຮົາ. ແຕ່ເຮົາຕ້ອງມີຫຼາຍຄົນຮວມກັນ ແລະ ຕ້ອງຮູ້ແຈ້ງວ່າຄວນເວົ້າກັບໃຜ ແລະ ຕັດສິນໃຈໃຫ້ໄດ້ວ່າພວກເຮົາຕ້ອງການວາງທີ່ນ້ຳຢູ່ຈຸດໃດ.

ແມ່ນແລ້ວ, ເຮົາຄວນລົມກັບໃຈເຊ, ລາວເປັນຄູ່ໃຜໆກໍ່ມັບຖືລາວ ລາວຄືຈະຊ່ວຍພວກເຮົາໄດ້.

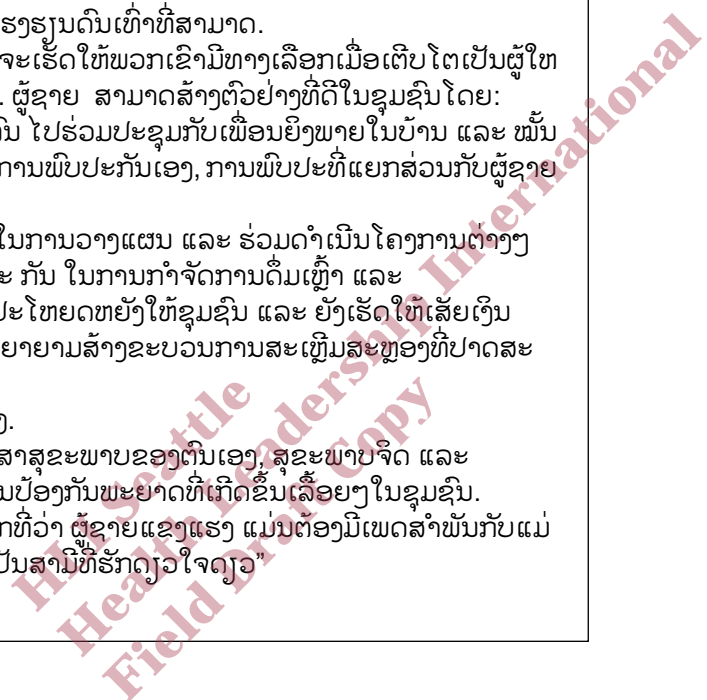
ການພົບປະກັນກຸ່ມແມ່ຍິງນ້ອຍໆມີທ່ານຈະໄດ້ຮັບຮູ້ບັນຫາກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ຈະເຮັດສິ່ງໃດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ.

File Photo: Shutterstock International

ຄຳນຶງເຖິງການທີ່ຈະດຶງເອົາເພດຊາຍກໍ່ຄືເພດຍິງເຂົ້າຮ່ວມໃນການສົນທະນາກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຂອງ ແມ່ຍິງ, ອາດຈະເປັນເລື່ອງທີ່ບໍ່ງ່າຍປານໃດທີ່ຈະເວົ້າກັບເພດຊາຍເຖິງບັນຫາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ. ເນື່ອງຈາກວ່າການໂອ້ລົມແບບນີ້ ແມ່ນກ່ຽວເຖິງຂໍ້ຫ້າມຕ່າງໆ ຫຼື “ຄວາມລັບຂອງແມ່ຍິງ” ແຕ່ໃນເມື່ອເພດຊາຍຍາມໃດກໍ່ຢູ່ໃນຕຳແໜ່ງທີ່ມີອຳນາດກວ່າ ດັ່ງນັ້ນ ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງພວກເຂົາຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ຫຼາຍ. ການທີ່ຈະເລືອກໃຫ້ເພດຊາຍຄົນໃດທີ່ຈະໃຫ້ ການສະໜັບສະໜູນແມ່ຍິງນັ້ນຄວນຈະເປັນຜູ້ທີ່ມີບົດບາດ ແລະ ເປັນແບບຢ່າງທີ່ດີໃຫ້ແກ່ເດັກຊາຍ ອື່ນໆ ຫຼື ຜູ້ທີ່ປະຕິບັດຕໍ່ແມ່ຍິງຢ່າງສະເໝີພາບ.

ຜູ້ຊາຍຈະຊ່ວຍໄດ້ແນວໃດ ຜູ້ຊາຍທຸກຄົນສາມາດຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ສຸຂະພາບແມ່ຍິງດີຂຶ້ນໄດ້ໂດຍ:

- ປຸກຜັງແນວຄິດ ແລະ ສັ່ງສອນລູກໃຫ້ຮູ້ເຄົາລົບແມ່ຍິງ, ແລະ ໃຫ້ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຢ່າງສະເໝີພາບເທົ່າ ທຸກກັນລະຫວ່າງເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍ.
- ຖາມຄວາມຄິດເຫັນ ແລະ ພັງທາງສຽງຂອງແມ່ຍິງ. ຜູ້ຊາຍຄວນຽງທູຟັງຄູ່ຊີວິດ ແລະ ລູກສາວຂອງຕົນວ່າເຂົາເຈົ້າຄິດ ແລະ ຕ້ອງການສິ່ງໃດ, ເບິ່ງບັນຫາດັ່ງກ່າວຮ່ວມກັນ ຈາກນັ້ນຈະສາມາດຊອກຫາທາງ ອອກເພື່ອບັນລຸຄວາມຕ້ອງການຂອງທຸກຄົນໃນຄອບຄົວ.
- ລົມກັບເມຍກ່ຽວກັບການວາງແຜນເອົາລູກຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນກໍ່ຕ້ອງມີຄວາມຮັບ ຜິດຊອບສູງ ໃນການວາງແຜນຄອບຄົວຮ່ວມກັນ.
- ຊຸກຍູ້ ແລະ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ເມຍ ໄດ້ໄປກວດສຸຂະພາບຢ່າງປົກກະຕິ ແລະ ຊ່ວຍຫາເງິນທີ່ຈຳເປັນເວລາຫວ່າງເພື່ອໃຫ້ໂອກາດເມຍໄດ້ໄປໃຊ້ບໍລິການສຸຂະພາບດັ່ງກ່າວ.
- ໂອ້ລົມກ່ຽວກັບການດູແລລູກໆ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອວຽກເຮືອນອື່ນໆ.
- ມີຄວາມຊື່ສັດຕໍ່ເມຍ ຫຼື ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ກໍ່ຄວນຈະຈິງໃຈ ແລະ ມີເພດສຳພັນທີ່ປອດໄພ. ຖ້າຄູ່ນອນຫາກບໍ່ແມ່ນເມຍຂອງຕົນ. ຖ້າຜົວຫາກເຄີຍເປັນພະຍາດການມະ ໂລກກໍ່ຄວນບອກຄູ່ນອນຂອງ ຕົນເອງທຸກຄົນໄດ້ຮັບຮູ້ ເພື່ອແຕ່ລະຄົນຈະໄດ້ປິ່ນປົວ.
- ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ເມຍໄດ້ກິນອາຫານຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ ເຖິງວ່າແຕ່ລະຄົນຈະບໍ່ໄດ້ກິນຫຼາຍກໍ່ຕາມ.
- ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ລູກທຸກຄົນໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນດົນເທົ່າທີ່ສາມາດ. ຖ້າເດັກໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນໃນໄລຍະດົນ ຈະເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີທາງເລືອກເມື່ອເຕີບໂຕເປັນຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ພວກເຂົາຈະມີສຸຂະພາບດີໄດ້. ຜູ້ຊາຍ ສາມາດສ້າງຕົວຢ່າງທີ່ດີໃນຊຸມຊົນໂດຍ:
- ສະໜັບສະໜູນແມ່ຍິງໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນ ໄປຮ່ວມປະຊຸມກັບເພື່ອນຍິງພາຍໃນບ້ານ ແລະ ພົ້ນໃຈວ່າສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແມ່ຍິງຈັດຕັ້ງການພົບປະກັນເອງ, ການພົບປະທີ່ແຍກສ່ວນກັບຜູ້ຊາຍທີ່ຜູ້ຊາຍບໍ່ມີການອອກສຽງ.
- ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແມ່ຍິງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຮ່ວມດຳເນີນໂຄງການຕ່າງໆ ຂອງຊຸມຊົນຕົນເອງ. ຊຸກຍູ້ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ໃນການກຳຈັດການດີມເຫຼົ່າ ແລະ ສິ່ງເສບຕິດອື່ນໆ. ສິ່ງ ເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ສ້າງປະໂຫຍດຫຍັງໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ຍັງເຮັດໃຫ້ເສັຍເງິນ ແລະ ແຮງງານໂດຍໄວ້ປະໂຫຍດ. ພະຍາຍາມສ້າງຂະບວນການສະເຫຼີມສະຫຼອງທີ່ປາດສະຈາກການດີມເຫຼົ່າ.
- ຢ່າໃຫ້ເກີດຄວາມຮຸນແຮງໃດໆຕໍ່ແມ່ຍິງ.
- ສັ່ງສອນລູກໆ ໃນການດູແລ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຕົນເອງ, ສຸຂະພາບປິດ ແລະ ພິດຕິກຳທາງເພດທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ການປ້ອງກັນພະຍາດທີ່ເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍໆໃນຊຸມຊົນ.
- ເຮັດສິ່ງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອປ່ຽນແປງຈິດສຳນຶກທີ່ວ່າ ຜູ້ຊາຍແຂງແຮງ ແມ່ນຕ້ອງມີເພດສຳພັນກັບແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນ “ຊາຍແຂງແຮງແມ່ນຜູ້ທີ່ເປັນສາມີທີ່ຮັກດຽວໃຈດຽວ”

ສິ່ງທີ່ຕໍ່ລົງໄປນີ້ແມ່ນການກິດຈະກຳບາງຢ່າງທີ່ສາມາດຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການຮັກສາສຸຂະພາບຢູ່
ໃນຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ.

ການຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນຮ່ວມກັນ:

ຊອກຫາຊ່ອງທາງເພື່ອຂະຫຍາຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບບັນຫາການຮັກສາສຸຂະພາບທົ່ວໄປຢູ່
ໃນຊຸມຊົນຂອງທ່ານ ເພື່ອວ່າໝົດທຸກຄົນຈະໄດ້ຮັບຮູ້.

ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມໃນການສະໜັບສະໜູນ:

ບັນດາຜູ້ຍິງທີ່ມີບັນຫາລວມທົ່ວໄປເຊັ່ນ: ຜູ້ຍິງທີ່ໄດ້ລອດຈາກການຂົ່ມຂືນສຳເລົາ,
ບັນດາແມ່ທີ່ລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມແມ່, ຜູ້ຍິງທີ່ພັກການ ຫຼື ຜູ້ຍິງບໍລິການທາງເພດ
ສາມາດເຕົ້າໂຮມກັນເປັນກຸ່ມ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຮວມກັນເຮັດວຽກເພື່ອຜ່ານຜ່າ
ບັນຫາຕ່າງໆຂອງຕົນເອງໄດ້.

ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊ່ວຍ
ເຫຼືອເຊິ່ງກັນ
ແລະ ກັນ

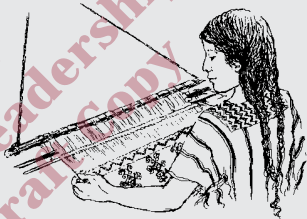
ໂຄງການ “ມຸຍຊາຊາ” ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ໃນປະເທດຊິມບາເວ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແກ່
ພວກຜູ້ຍິງ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມທໍລະມານຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ໂດຍສະເພາະ
ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ໃນເຮືອນຂານບ້ານຊ່ອງ ແລະ ການຈູ່ໂຈມທາງເພດ. ໂຄງການ
“ມຸຍຊາຊາ” ໄດ້ພົບວ່າ ຜູ້ຍິງທີ່ຖືກ ທຸບຕີໂດຍຄູ່ຄອງຂອງພວກເຂົານັ້ນ ກົດໝາຍຍັງບໍ່ທັນໄດ້
ໃຫ້ການປົກປ້ອງໃດໆ. ຄົນທັງຫຼາຍກ່າວ ຂານກັນວ່າຜູ້ຊາຍຄວນມີອຳນາດເໜືອແມ່ຍິງ,
ເພາະວ່າມັນເປັນຫົນທາງດຽວທີ່ເຄີຍມີມາ ຫຼື ດ້ວຍ ວ່າມັນເປັນຄວາມເຊື່ອຖືສ່ວນໜຶ່ງຂອງ
ຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ຄົນເຫຼົ່ານີ້ຍັງກ່າວອີກວ່າການທຸບຕີເປັນເລື່ອງທຳມະດາເພື່ອຊ່ວຍເຕືອ
ນໃຫ້ຜູ້ຍິງຮູ້ປະຕິບັດຕົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.

ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ “ມຸຍຊາຊາ” ກໍຄືການຫັນປ່ຽນທັດສະນະຄະຕິທ່ານທີ່ດັ່ງກ່າວນີ້ໂດຍ
ຜ່ານຂັ້ນຕອນໃຫ້ການສຶກສາອົງຮົມແກ່ມວນຊົນ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາແນະນຳຕໍ່ຜູ້ທີ່ລອດຈາກ
ການໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງ. ໃນລັກສະນະນີ້ມັນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ບັນດາແມ່ຍິງຜູ້ຊາຍ, ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ,
ຄູອາຈານ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ່າງໆ ແລະ ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບຮູ້ເຖິງກາ
ນໃຊ້
ຄວາມຮຸນແຮງແມ່ນການນຳໃຊ້ອຳນາດໃນທາງທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ. ໂຄງການ “ມຸຍຊາຊາ” ວາງແຜນ
ການສ້າງຕັ້ງເຮືອນພັກໃຫ້ພວກແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍມີບ່ອນພັກເຊົາໃນຍາມພວກເຂົາຕົກຢູ່ໃນ
ອັນຕະລາຍ.

ການເຮັດວຽກງານທີ່ກ້າວສູ່ການມີເອກະລາດສູງຂຶ້ນ:

ຫຼາຍໆໂຄງການໄດ້ມີການຊ່ວຍເຫຼືອພວກແມ່ຍິງໃນການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການປັບປຸງ
ເງື່ອນໄຂການອອກແຮງງານຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຂຶ້ນ ກໍຍັງຊ່ວຍໃຫ້ພວກແມ່ຍິງລິເລີ່ມການ
ຕັດສິນໃຈດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ກໍໄດ້ມາເຊິ່ງກຽດສັກສີຂອງຕົນເອງ.

ກຸ່ມແມ່ຍິງຊາວມາຍັນ ໃນໝູ່ບ້ານນ້ອຍໆແຫ່ງໜຶ່ງໃນປະເທດ
ກົວເຕມາລາ (Guatemala) ໄດ້ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຕ່າງແຜ່ນກັນຂຶ້ນ.
ພວກ ເຂົາໄດ້ຈຳໜ່າຍແຜ່ນແພຕ່າງໆຂອງຕົນ ອອກໂດຍຜ່ານ
ທາງຮ້ານ ຂອງສະຫະກອນໃນຕົວເມືອງຫຼວງ ທີ່ມີສະເພາະສິ່ງ
ປະດິດຈາກສີມືຂອງແມ່ຍິງ. ປະຈຸບັນພວກແມ່ຍິງສ້າງລາຍຮັບ
ໄດ້ຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍໃນບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ. ຍ້ອນຜົນງານດັ່ງກ່າວ,
ພວກແມ່ຍິງຈຶ່ງມີໂສມໜ້າອັນໃໝ່ຢູ່ໃນຄອບຄົວ ແລະ
ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ກໍມີໂອກາດຫຼາຍໆດ້ານໃນ
ການດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.

Health Leadership International
Field Dr...

ສຸຂະອະນາໄມ
ໃນຊຸມຊົນ

ການເສີມຂະຫຍາຍບັນດາໂຄງການຂອງຊຸມຊົນຕ່າງໆ:

ຍົກຕົວຢ່າງ: ພະຍາຍາມຊອກຫາຊ່ອງທາງ ເຮັດໃຫ້ທຸກຄົນໃນຊຸມຊົນກິນອີ່ມນຸ່ງ ອຸ່ນ ຫຼື ບົບປຸງວຽກງານອະນາໄມຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ກ້າວສູ່ການມີນ້ຳ ສະອາດໄວ້ດີມໃຊ້ດີມກິນ.

ຂະບວນການ ກຼີນແບວ (Greenbelt) ໃນປະເທດ ເຄັນຍາ ໄດ້ມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປູກ ແລະ ປົກປັກຮັກສາຕົ້ນໄມ້ ເຊິ່ງເປັນວຽກງານທີ່ປົກປ້ອງການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ຈັດທາໃຫ້ຕົນເອງມີເຊື້ອເພີງນຳໃຊ້. ຜົນສຳເລັດຂອງພວກແມ່ຍິງເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຈັດທາໃຫ້ມີເຊື້ອເພີງນຳໃຊ້ໃນຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາເກີດມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕົນເອງ ແລະ ຊ່ວຍພວກເຂົາໄດ້ມາເຊິ່ງຊ່ອງທາງດຳລົງຊີວິດອີກດ້ານໜຶ່ງ. ຄືດັ່ງທີ່ສະມາຊິກຂອງຂະບວນການ ກຼີນແບວ (Greenbelt) ໄດ້ກ່າວວ່າ: ປ່າໄມ້ຂອງພວກເຮົາພວມກຳລັງຈະດັບສິ້ນຍ້ອນການຕັດໄມ້ຟື້ນ ເພື່ອສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຮົາຢູ່ເລື້ອຍໆ. ດັ່ງນັ້ນແຕ່ລະອາທິດພວກເຮົາຈຶ່ງຕ້ອງພົບກັນເພື່ອທີ່ຊອກສະສົມແກ່ນພືດໄມ້ນຳມາປູກໃສ່ຖັງ ແລະ ອອ້ມຮົ່ວເອົາໄວ້, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕົ້ນໄມ້ໃນສູນກ້າເບ້ຍໄມ້. ພວກເຮົາຍັງໄດ້ໃຫ້ການໂອ້ລົມເລື່ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ຕໍ່ກຸ່ມຄົນພ້ອມດ້ວຍບັນດາໂຮງຮຽນຕ່າງໆ. ໃນລັກສະນະນີ້ພວກເຮົາຍັງໄດ້ຊ່ວຍຕົນເອງ ແລະ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມດີຂຶ້ນ.

ຄວາມບຸກບືນພະຍາຍາມຂອງຊຸມຊົນ ແບບທຳມະດາສາມັນທີ່ມີການໃຊ້ຈ່າຍໜ້ອຍສາມາດພິສູດໃຫ້ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງ.

• ເມື່ອທ່ານຫາກເບິ່ງບັນຫາໃດໜຶ່ງທີ່ເບິ່ງແລ້ວຄ້າຍຄືວ່າມັນຈະປ່ຽນແປງໄດ້ຍາກຫຼາຍ ແຕ່ຕົວຈິງແລ້ວບັນດາຊຸມຊົນຕ່າງໆ ກໍສາມາດທຳການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນໄດ້ຫຼາຍຢ່າງ ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ມີການ ໃຊ້ຈ່າຍຫຍັງຫຼາຍ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ນີ້ແມ່ນຂໍ້ແນະນຳທີ່ໄດ້ບັນຈຸເອົາໄວ້ໃນປື້ມຫົວມື ເພື່ອໃຫ້ການປົກ ປ້ອງຊ່ວຍເຫຼືອການແກ້ບັນຫາຕ່າງໆກັບການຮັກສາສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ. ກ່ຽວກັບການເຈັບຫຼັງເຈັບແອວຕ່າງໆ. ເຕົາດັງໄຟທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນລາຄາຕ່ຳແມ່ນປອດໄພກວ່າ, ໃຊ້ເຊື້ອເພີງໜ້ອຍກວ່າ ແລະ ບໍ່ມີຄວັນຫຼາຍນັ້ນ ສາມາດສະກັດກັ້ນປ້ອງ ກັນບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຫຼາຍຢ່າງ (ໃຫ້ເບິ່ງໜ້າ 394).

ບັນຫາກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງສາມາດປ້ອງກັນ ຫຼື ປິ່ນປົວໄດ້ແຕ່ຫົວທີ່ຖ້າມີ ອສບ ທີ່ໄດ້ຮັບຫຼາຍກວ່າເພື່ອເບິ່ງສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ.

- ສ້າງຕັ້ງລະບົບຂົນສົ່ງສຸກເສີນ. ແມ່ຍິງທັງຫຼາຍແມ່ນຕາຍຍ້ອນອາການແຊກຊ້ອນ ຂອງການຖີພາມານ, ການເກີດລູກ ແລະ ຫຼຸລູກ. ການຕາຍເຫຼົ່ານີ້ສາມາດປົກປ້ອງ ໂດຍການນຳສົ່ງເຖິງສະຖານທີ່ປິ່ນປົວທາງການແພດຢ່າງໄວ (ໃຫ້ເບິ່ງໜ້າ 101),
- ເຄື່ອງມືການກວດຊອກຫາພະຍາດມະເຮັງໃນລາຄາຕ່ຳສາມາດປ້ອງກັນພວກແມ່ຍິງຈາກການຕາຍຍ້ອນພະຍາດມະເຮັງເຕົ້ານົມ ແລະ ມົດລູກໄດ້. ພະຍາດມະເຮັງຕ່າງໆ ແມ່ນສະດວກໃນການຮັກສາປິ່ນປົວຖ້າວ່າມັນຫາກຖືກຄົ້ນພົບແຕ່ຫົວທີ່ (ເບິ່ງໜ້າ 375).
- ການໃຫ້ການບໍລິການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະ ການຮັບຝາກທ້ອງກ່ອນເກີດລູກ ເປັນຢ່າງດີແກ້ບັນດາແມ່ຍິງ ສາມາດປ້ອງກັນການຕາຍທີ່ເກີດຈາກອາການແຊກ ຊ້ອນຂອງການຖີພາມານ, ການເກີດລູກ ແລະ ການທຳແທ້ງທີ່ບໍ່ປອດໄພ.
- ການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານສາທາລະນະສຸກ, ໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງພວກເຂົາເຈົ້າຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການກວດມົດລູກ, ການຊອກຫາຈຸລັງມະເຮັງ, ການກວດພາຍນອກ, ການທຳແທ້ງໂດຍໃຊ້ວິທີດູດອອກ, ເຕົ້ານົມ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາແນະນຳ. ພວກ ເຂົາເຈົ້າຄວນໄດ້ຮັບການຮຽນຮູ້ການນຳໃຊ້ຢາປົວພະຍາດເພື່ອສຸຂະພາບແມ່ຍິງ.

ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ

ທ່ານສາມາດຍົກລະດັບສຸຂະພາບຂອງທ່ານ ແລະ ຂອງແມ່ຍິງຜູ້ອື່ນໆ ໄດ້ໂດຍການຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນອື່ນໆ ໃນປະເທດຂອງທ່ານ. ໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ, ພວກທ່ານສາມາດຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດຖະບານມີແນວທາງເພື່ອສົ່ງເສີມສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ການປະຕິບັດຕໍ່ແມ່ຍິງກໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້. ຕົວຢ່າງ: ຊຸມຊົນສາມາດກົດດັນໃຫ້ລັດຖະບານ ລົງໂທດຜູ້ທີ່ຂົ່ມຂືນ ແລະ ທາລຸນແມ່ຍິງ; ຫຼື ລັດຖະບານອາດຈະມີແນວທາງເຮັດໃຫ້ມີການທຳແທ້ງທີ່ປອດໄພສຳລັບແມ່ຍິງກໍ່ໄດ້.

ແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍຫຼາຍໆກຸ່ມກຳລັງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ລັດຖະບານ:

- ປະກອບເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ ໃຫ້ແກ່ສຸກສະລາຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ອົບຮົມພະນັກງານແພດ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສາມາດປິ່ນປົວບັນຫາສຸຂະພາບທົ່ວໄປຂອງແມ່ຍິງ. ຖ້າເຮັດໄດ້ແນວນີ້ແມ່ຍິງຢູ່ຊົນນະບົດກໍ່ຈະບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຂົ້າມາປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍໃນເມືອງຕື່ມອີກ.
- ລົງທຶນໃສ່ການອົບຮົມດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບ, ໂດຍສະເພາະອົບຮົມໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງຊົນນະບົດ ໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ທຸກຍາກ. ວິທີນີ້ຈະສາມາດແກ້ບັນຫາຂາດພະນັກງານແພດທີ່ໄດ້ຜ່ານການອົບຮົມ.
- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດ ຫຼື ຜູ້ລົງທຶນຕ່າງໆທຳລາຍສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ.
- ບັງຄັບໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນປະກອບສະພາບແວດລ້ອມສຳລັບການເຮັດວຽກໃຫ້ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ຈ່າຍຄ່າແຮງງານຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍໃຫ້ເທົ່າທຽມກັນ.
- ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ປະຊາຊົນທຳການຜະລິດສະບຽງອາຫານເພື່ອຊຸມຊົນບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກ.
- ແບ່ງປັນດິນເປົ່າຫວ່າງໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ຖືກໄລ່ອອກຈາກດິນຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ມີສິດທິໃນການຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຕົນເອງ

ຄຳວ່າ “ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ” ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມເຖິງພຽງແຕ່ວ່າ “ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ເປັນແມ່ເທົ່ານັ້ນ” ແລະ ມັນກໍ່ຍັງມີຄວາມໝາຍຫຼາຍກວ່າການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບ. ຄວາມຈິງແລ້ວ, ການມີສຸຂະພາບດີ, ແມ່ຍິງ ຈຳເປັນຕ້ອງມີໂອກາດໄດ້ຕັດສິນໃຈເອງ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີສຸຂະພາບດີ. ນອກນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການໃຫ້ມີການແບ່ງປັນຊັບພະຍາກອນຢ່າງເປັນທຳ ຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ແລະ ໃນທົ່ວໂລກນຳຕື່ມອີກ.

ໂດຍການເຂົ້າມາຮ່ວມມືກັນ ລະຫວ່າງ ຍິງ - ຊາຍ ໃນການຕໍ່ສູ້ເພື່ອໃຫ້ມີສຸຂະພາບດີ, ພວກເຮົາສາມາດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີໂອກາດຢູ່ໂດຍມີສຸຂະພາບດີ, ກິນອີ່ມ, ຊີວິດສິດໃສ-ປາດສະຈາກພະຍາດໂລກຕ່າງໆ, ຄວາມເຈັບປວດ ແລະ ຄວາມຢ້ານກົວຕ່າງໆ.

HLI Health Leadership International
Field Draft Copy